

Fortum Oyj

Osavuositarkastus Tammi-syyskuu 2014

23.10.2014

Sisällys

Joustava vesivoimantuotanto auttoi tasoittamaan matalia sähkönhintoja	4
Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuula	5
Tehostamisohjelma 2013–2014	6
Sähkönsiirtoliiketoiminnan strateginen arviointi	6
Raportointimuutos IFRS-standardien muutosten sekä uuden organisaatorakenteen johdosta	6
Taloudelliset tulokset	7
Taloudellinen asema ja rahavirta	8
Markkinatilanne	10
Segmenttikatsaukset	12
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	18
Osakkeet ja osakepääoma	19
Konsernin henkilöstö	20
Tutkimus ja kehitys	20
Kestävä kehitys	21
Muutoksia Fortumin johdossa	23
Yhtiökokous 2014	24
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	24
Näkymät	25
Osingonmaksu	28

Osavuositarkastuksen taulukot

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	30
Lyhennetty konsernin tase	32
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	33
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	34
Nettovelan muutokset ja tunnusluvut	36
Konsernin lyhennetyn osavuositarkastuksen liitetiedot	37
Tunnuslukujen laskentakaavat	54
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	56
Tuotanto- ja myyntivolyymit	57

Ellei toisin mainita, sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna

Joustava vesivoimantuotanto auttoi tasoittamaan matalia sähkönhintoja

Heinä-syyskuu 2014

- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 183 (167) miljoonaa euroa, +10 %
- Liikevoitto oli 149 (96) miljoonaa euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -34 (-70) miljoonaa euroa
- Osakekohtainen tulos oli 0,10 (0,04) euroa, +150 %, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,03 (-0,05) euroa
- Liiketoiminnan rahavirta oli yhteensä 288 (401) miljoonaa euroa, -28 %

Tammi-syyskuu 2014

- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 915 (979) miljoonaa euroa, -7 %
- Liikevoitto oli 2 778 (1 002) miljoonaa euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 1 863 (22) miljoonaa euroa (pääasiassa Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myyntivoitto)
- Osakekohtainen tulos oli 2,91 (0,84) euroa, +246 %, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 2,11 (0,03) euroa. Eniten vaikutti Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myyntivoitto, 2,08 euroa/osake
- Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myynti sekä Norjan sähkönsiirto- ja lämpöliiketoiminnan myynnit saatettiin päätökseen
- Liiketoiminnan rahavirta oli yhteensä 1 310 (1 150) miljoonaa euroa, +14 %

Tunnuslukuja	III/14	III/13*	I-III/2014	I-III/2013	2013*	LTM**
Liikevaihto, milj. euroa	976	1 060	3 466	3 918	5 309	4 857
Liikevoitto, milj. euroa	149	96	2 778	1 002	1 508	3 284
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	183	167	915	979	1 403	1 339
Tulos ennen veroja, milj. euroa	95	27	2 721	904	1 398	3 215
Tulos/osake, euroa	0,10	0,04	2,91	0,84	1,36	3,42
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	288	401	1 310	1 150	1 548	1 708
Oma pääoma/osake, euroa			12,67	10,81	11,28	
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			4 790	7 834	7 793	

Tunnuslukuja	2013*	LTM**
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,0	18,9
Oman pääoman tuotto, %	12,0	29,0
Nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,7	1,2
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA)	3,9	2,6
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate (EBITDA) ilman Värmen rahoitusta	3,4	2,2

*Osavuositarkastuksissa esitetyt vertailuluvut vuodelle 2013 on päivitetty Fortum Värmeen ja segmenttiraportointiin liittyvien muutoksien johdosta; katso sivu 6 sekä Liitteet 2 ja 4.

** LTM, Last 12 months = Viimeiset 12 kuukautta

Yhteenveto näkymistä

- Fortum arvioi edelleen, että sähkön kysyntä Pohjoismaissa kasvaa tulevina vuosina keskimäärin 0,5 % vuodessa
- Suunnitellut käyttöomaisuusinvestoinnit: 0,9-1,1 miljardia euroa vuonna 2014, poislukien mahdolliset yrityskaupat
- Power and Technology -segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuoden 2014 tukkumyynnistä on suojattu noin 70 % hintaan 43 euroa/MWh ja vuodeksi 2015 on suojattu noin 40 % hintaan 41 euroa/MWh; ja vuodeksi 2016 on suojattu 10 % hintaan 39 euroa/MWh
- Russia-segmentin liikevoittotavoitetaso (EBIT) 18,2 miljardia Venäjän ruplaa on määrä saavuttaa vuoden 2015 aikana. Euromääräinen tulostaso vaihtelee pääosin valuuttakurssivaihtelun vuoksi

Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuula:

"Vuoden kolmannella neljänneksellä sähkön kysyntä pysyi viime vuoden vastaavan ajanjakson tasolla sekä Pohjoismaissa että Fortumin toiminta-alueilla Venäjällä. Fortum pystyi kuitenkin hyödyntämään joustavaa tuotantokapasiteettiaan muutoin matalien sähkönhintojen värityksellä markkinoilla.

Erityisesti vesivoiman tuotantomäärä vaikutti myönteisesti kolmanteen neljännekseen ja auttoi tasoittamaan matalien sähkönhintojen heikentävää vaikutusta. Pienemmät lämmönmyynnin ja sähkönjakelun volyymit heikensivät tulosta. Uusi tuotantokapasiteetti Venäjällä vaikutti tulokseen positiivisesti. Syyskuun lopussa Fortumin Nyaganin voimalaitoksen kolmannen yksikön käyttöönototestaus ja sertifiointi saatiin onnistuneesti päätökseen. Uuden yksikön kaupallisen käytön on suunniteltu alkavan vuoden 2014 loppuun mennessä ja kapasiteettimaksujen on arvioitu alkavan 1.1.2015. Yhtiön liiketoiminnan rahavirta pysyi vahvana.

Vuoden 2012 lopussa käynnistetty tehostamisohjelma Fortumin strategisen joustavuuden ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi on valmistumassa ja arvioidaan saatavan onnistuneesti päätökseen vuoden 2014 loppuun mennessä.

Jatkoimme suunnitelmamme mukaisesti Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myyntimahdollisuuksien arviointia ja valmistelua.

Nykyisessä markkinatilanteessa on tärkeää olla valmiina mahdollisiin energia-alan uudelleenjärjestelyiden tuomiin tilaisuuksiin. Meneillään olevan tehostamisohjelman onnistunut toteutus sekä Suomen ja Norjan sähkönsiirtoliiketoimintojen myynti ovat edelleen vahvistaneet Fortumin tasetta. Fortumilla on tarvittava osaaminen, strateginen asema ja vahva tase, joiden ansiosta voimme hyödyntää markkinoiden tarjoamia uusia mahdollisuuksia. Tavoittemme on kasvaa strategiamme mukaisesti."

Tehostamisohjelma 2013–2014

Fortum käynnisti vuonna 2012 tehostamisohjelman ylläpitääkseen ja vahvistaakseen strategista joustavuuttaan sekä kilpailukykyään sekä varmistaakseen yhtiön taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen myös jatkossa.

Tavoitteena on vahvistaa yhtiön rahavirtaa yli miljardilla eurolla vuosina 2013–2014. Tämä toteutetaan vähentämällä käyttöomaisuusinvestointeja 250–350 miljoonalla eurolla, myymällä ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta noin 500 miljoonalla eurolla, vähentämällä toiminnan kiinteitä kuluja ja keskittymällä käyttöpääoman tehokkuuteen.

Vuoden 2014 lopussa yhtiön vuosittaisen, kasvuprojektit sisältävän kulutason arvioidaan olevan noin 150 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2012.

Mikäli henkilöstövähennyksiä tarvitaan, Fortum pyrkii käyttämään muita keinoja kuin irtisanomisia aina kun mahdollista ja arvioi tilannetta yksikkökohtaisesti.

Syyskuun loppuun mennessä Fortum oli myynyt ydinliiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta noin 500 miljoonan euron arvosta tehostamisohjelman alusta laskien sekä onnistunut vähentämään kulujaan vuositasolla ja parantanut käyttöpääoman tehokkuutta suunnitellulla tavalla. Tehostamisohjelma on valmistumassa ja arvioidaan saatavan päätökseen vuoden 2014 loppuun mennessä.

Sähkönsiirtoliiketoiminnan strateginen arviointi

Sähkönsiirtoliiketoiminnan tulevaisuuden vaihtoehtojen strateginen arviointi aloitettiin vuonna 2013.

Maaliskuussa 2014 Fortum saattoi päätökseen Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnin. Norjan sähkönsiirtoliiketoiminnan myynti saatettiin loppuun kesäkuussa. Molempien kauppojen myyntivoitot on vastaavasti kirjattu Distribution-segmentin ensimmäisen ja toisen neljänneksen tuloksiin (liite 6).

Fortum arvioi ja valmistele parhaillaan liiketoiminnan myyntimahdollisuuksia Ruotsin sähköverkkoliiketoiminnan osalta.

Raportointimuutos IFRS-standardien muutosten sekä uuden organisaatorakenteen johdosta

Fortum on ottanut käyttöön uudet IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja 11 Yhteisjärjestelyt -standardit taloudellisessa raportoinnissaan 1.1.2014 lähtien. Uuden laskentakäytännön merkittävin muutos kohdistuu Tukholman seudulla toimivaan Fortum Värmeen, jota käsitellään nyt yhteisyriyksenä ja joka konsolidoidaan siten tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä (liite 2). Tässä osavuositarkastuksessa esitettävät vertailutiedot vuodelta 2013 on muutettu uuden raportointitavan mukaisiksi.

Segmenttitiedot vuodelta 2013 on muutettu vastaamaan 1.3.2014 toteutunutta organisaatiomuutosta.

Esitettävät numerot on pyöristetty vuoden 2014 alusta alkaen, ja tämän vuoksi yksittäisten numeroiden yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä loppusummasta.

Taloudelliset tulokset

Heinä-syyskuu

Konsernin liikevaihto oli vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä 976 (1 060) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 183 (167) miljoonaa euroa, ja konsernin raportoitu liikevoitto oli yhteensä 149 (96) miljoonaa euroa. Fortumin raportoituun liikevoittoon vaikuttivat yhteensä -34 (-70) miljoonan euron kertaluonteiset erät; pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö ja ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (liite 4).

Liikevaihto segmenteittäin

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Power and Technology	495	496	1 568	1 709	2 252	2 111
Heat, Electricity Sales and Solutions	224	255	939	1 094	1 516	1 361
Russia	207	210	774	805	1 119	1 088
Distribution	130	217	578	784	1 064	858
Muut	14	14	42	43	63	62
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-67	-90	-301	-356	-478	-423
Eliminoinnit	-26	-42	-134	-161	-228	-201
Yhteensä	976	1 060	3 466	3 918	5 309	4 857

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Power and Technology	167	139	601	652	859	808
Heat, Electricity Sales and Solutions	-4	-3	55	68	109	96
Russia	1	-15	102	46	156	212
Distribution	36	59	200	256	332	276
Muut	-16	-14	-43	-42	-54	-55
Yhteensä	183	167	915	979	1 403	1 339

Liikevoitto segmenteittäin

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Power and Technology	124	44	537	644	922	815
Heat, Electricity Sales and Solutions	4	8	116	83	134	167
Russia	1	-15	102	46	156	212
Distribution	36	76	2,066	274	349	2,141
Muut	-16	-17	-44	-45	-53	-52
Yhteensä	149	96	2 778	1 002	1 508	3 284

Tammi-syyskuu

Konsernin liikevaihto oli tammi-syyskuussa 3 466 (3 918) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli yhteensä 915 (979) miljoonaa euroa, ja konsernin raportoitu liikevoitto oli yhteensä 2 778 (1 002) miljoonaa euroa. Fortumin raportoituun liikevoittoon vaikuttivat yhteensä 1 863 (22) miljoonan euron kertaluonteiset erät, pääasiassa Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan sekä Norjan sähkönsiirtoliiketoiminnan ja lämpöliiketoiminnan myyntivoitot sekä sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitokäytäntö ja ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu (liite 4).

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli tammi-syyskuussa 111 (115) miljoonaa euroa, josta Fortum Värmen osuus oli 42 (49) miljoonaa euroa. Osuus Hafslundin ja TGC-1:n voitoista perustuu yhtiöiden julkaisemiin vuoden 2014 toisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksiin (liite 12).

Konsernin nettorahoituskulut olivat 169 (212) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut sisältävät rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli -10 (-8) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 2 721 (904) miljoonaa euroa.

Kauden verot olivat yhteensä 134 (157) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman mukainen veroprosentti oli 4,9 % (17,4 %). Suomen yhteisöverokantaa laskettiin 1.1.2014 alkaen 24,5 %:sta 20 %:iin. Kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta ja verovapaita myyntivoittoja ei oteta huomioon, veroprosentti oli 19,4 % (20,7 %).

Kauden tulos oli 2 587 (748) miljoonaa euroa. Fortumin osakekohtainen tulos oli 2,91 (0,84) euroa, josta vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 2,11 (0,03) euroa osaketta kohti. Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnin vaikutus osakekohtaiseen tulokseen oli 2,08 euroa osaketta kohti (liite 6).

Taloudellinen asema ja rahavirta

Rahavirta

Tammi-syyskuussa 2014 liiketoiminnan rahavirta kasvoi 160 miljoonalla eurolla 1 310 (1 150) miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääosin toteutuneista valuuttakurssieroista, joiden positiivinen vaikutus oli 262 miljoonaa euroa. Vaikutusta pienensi alempi käyttökate (EBITDA). Valuuttakurssieroista syntyi voittoja ja tappioita yhteensä 216 (-46) miljoonaa euroa, jotka liittyivät Fortumin ruotsalaisten ja venäläisten tytäryhtiöiden lainoja suojaavien valuutanvaihtosopimusten jatkamiseen. Käyttöomaisuusinvestoinnit pienenevät 146 miljoonalla eurolla 524 (670) miljoonaan euroon. Tulot osakemyynneistä olivat yhteensä 2 687 (107) miljoonaa euroa ja kertyivät pääosin Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan sekä Norjan sähkönsiirto- ja lämpöliiketoimintojen myynnistä (liite 6). Tulot korollisista saamisista sisältävät 467 miljoonaa euroa Fortum Värmeltä. Investointien rahavirta oli yhteensä 2 677 (-497) miljoonaa euroa. Rahavirta ennen rahoituseriä, ts. rahoitusta, kasvoi 3 334 miljoonalla eurolla 3 987 (653) miljoonaan euroon.

Varat käytettiin osittain 977 miljoonan euron osinkoihin huhtikuussa ja 2 136 miljoonan euron korollisten velkojen maksuun. Rahavarat kauden lopussa olivat 2 178 (1 265) vuoden 2013 lopussa) miljoonaa euroa.

Yhtiön varat ja sijoitettu pääoma

Taseen loppusumma pieneni 1 708 miljoonalla eurolla 21 640 miljoonaan euroon (vuoden 2013 lopussa 23 348) sisältäen pitkäaikaisten varojen vähenemisen, 1 057 miljoonaa euroa. Valuuttojen muuntoerojen vaikutus aineettomiin hyödykkeisiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä osuuksiin osakkuus- ja yhteisyrityksissä oli -580 miljoonaa euroa ja divestointien vastaavasti -302 miljoonaa euroa.

Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan varat, yhteensä 1 173 miljoonaa euroa, raportoitiin ”Myytävänä olevat omaisuuserät” -rivillä vuoden 2013 lopussa. Rahat ja pankkisaamiset kasvoivat 913 miljoonalla eurolla.

Sijoitettu pääoma väheni 878 miljoonalla eurolla ja oli 18 305 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa 19 183).

Oma pääoma

Oma pääoma oli 11 336 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa 10 124), josta emoyhtiön omistajien osuus oli 11 255 miljoonaa euroa (10 024) ja määräysvallattomien omistajien osuus 81 (101) miljoonaa euroa.

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta kasvoi 1 231 miljoonaa euroa. Kasvu johtuu pääosin kauden tuloksesta, 2 583 miljoonaa euroa, jota pienensi 305 miljoonan euron valuuttojen muuntoero vaikutus sekä 977 miljoonan euron maksetut osingot.

Rahoitus

Nettovelka pieneni tammi-syyskuussa 3 003 miljoonalla eurolla 4 790 miljoonaan euroon (vuoden 2013 lopussa 7 793).

Syyskuun 2014 lopussa konsernin likvidit varat olivat 2 178 (vuoden 2013 lopussa 1 265) miljoonaa euroa mukaan lukien OAO Fortumin rahat ja pankkisaamiset, joiden yhteenlaskettu arvo on noin 259 (vuoden 2013 lopussa 113) miljoonaa euroa. Likvidien varojen lisäksi Fortumilla oli käytettävissään noin 2,2 miljardia euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Vuoden 2014 tammi-syyskuun aikana konsernin nettorahoituskulut olivat 169 (212) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut sisältävät myös rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutoksen, joka oli -10 (-8) miljoonaa euroa.

Fortumin pitkäaikainen luottoluokitus sekä S&P:ltä että Fitchiltä säilyi muuttumattomana ja on A- (näkyvät negatiiviset).

Tunnuslukuja

Viimeisen 12 kuukauden ajalta nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhde oli 1,2 (vuoden 2013 lopussa 3,7) ja vertailukelpoisen nettovelan ja käyttökatteen suhde oli 2,6 (vuoden 2013 lopussa 3,9). Fortum huolehtii tällä hetkellä Fortum Värmen rahoituksesta ja yhtiöön liittyvät lainat 639 miljoonaa euroa (1 135 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa) esitetään korollisissa lainasaamisissa Fortumin taseessa. Tavoitteena on kuitenkin näiden lainojen uudelleenjärjestely vuosina 2014-2015. Jos lainat vähennetään nettovelasta, on nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhde viimeisen 12 kuukauden ajalta 2,2 (vuoden 2013 lopussa 3,4).

Velkaantumisaste oli 42 % (77 %) ja omavaraisuusaste 52 % (43 %). Osakekohtainen oma pääoma oli 12,67 (11,28). Sijoitetun pääoman tuotto viimeisen 12 kuukauden ajalta oli 18,9 % (vuoden 2013 lopussa 9,0 %) ja oman pääoman tuotto 29 % (vuoden 2013 lopussa 12,0 %). Sekä sijoitetun että oman pääoman tuottoon vaikuttivat positiivisesti Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan sekä Norjan sähkönsiirto- ja lämpöliiketoimintojen myyntivoitot.

Markkinatilanne

Pohjoismaat

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä vuoden 2014 kolmannen neljänneksen aikana 79 (80) terawattituntia (TWh). Tammi-syyskuussa sähkönkulutus oli 275 (284) terawattituntia (TWh). Teollinen kulutus pysyi lähes muuttumattomana, mutta muu kulutus laski johtuen leudosta säästä.

Vuoden 2014 alussa Pohjoismaiden vesivarastot olivat 82 TWh eli 1 TWh pitkän aikavälin keskiarvoa alemmat ja 3 TWh alemmat kuin edellisenä vuonna. Kolmannen neljänneksen alussa vesivarastot olivat 1 TWh alle pitkän aikavälin keskiarvon ja 1 TWh enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2013. Kolmannen neljänneksen lopussa vesivarastot olivat 91 TWh, eli 10 TWh alle pitkän aikavälin keskiarvon ja samalla tasolla kuin vuoden 2013 vastaavana ajankohtana. Kolmannella neljänneksellä sadanta oli alle pitkän aikavälin, mutta viime vuotista suurempi.

Heinä-syyskuussa sähkön keskimääräinen systeemi hinta Nord Poolissa oli 31,8 (35,8) euroa megawattitunnilta (MWh). Pohjoismaiden vesivarannot olivat neljänneksen alussa vertailukautta korkeammat, mikä painoi hintoja vesivoimakkeuksilla alueilla. Vähäinen sadanta neljänneksen loppupuolella laski varannot vertailukauden tasolle. Lisäksi hiililauhteen muuttuvat kustannukset laskivat hieman viime vuoden vastaavan kauden tasolta.

Keskimääräinen sähkön alue hinta Suomessa oli 37,8 (42,7) euroa/MWh ja Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) 33,6 (40,0) euroa/MWh. Suomen sähkö hinnat olivat vertailuvuotta alemmat ydin- ja lauhdevoiman paremmasta saatavuudesta johtuen sekä keskeisten siirtoyhteyksien tasoittaessa hintapiikkejä. Ruotsin hintoja laski ydinvoimaloiden korkea käyttöaste.

Tammi-syyskuussa 2014 sähkön keskimääräinen systeemi hinta Nord Poolissa oli 29,2 (38,8) euroa megawattitunnilta (MWh). Keskimääräinen alue hinta Suomessa oli 35,9 (41,6) euroa/MWh ja Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) 31,7 (40,1) euroa/MWh.

Saksassa keskimääräinen spot-hinta vuoden 2014 kolmannen neljänneksen aikana oli 31,5 (38,8) euroa/MWh ja tammi-syyskuussa 32,1 (37,9) euroa/MWh.

CO₂-päästöoikeuksien (EUA = EU Emission Allowance) markkinahinta oli noin 4,8 euroa/tonni vuoden 2014 alussa ja kohosi 5,8 euroon/tonni syyskuun loppuun mennessä. Tammi-syyskuussa päästöoikeuksilla käytiin kauppaa hintaan 4,4-7,2 euroa/tonni.

Venäjä

Fortum toimii Uralilla ja Länsi-Siperiassa Tjumenin ja Hanti-Mansian alueilla, joissa teollinen tuotanto on keskittynyt öljyyn ja kaasuun, sekä metalliteollisuuteen painottuneella Tšeljabinskin alueella.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjällä kulutettiin sähköä vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä 226 (225) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1, (Venäjän Euroopan puoleinen alue ja Uralin alue) oli 175 (174) TWh. Tammi-syyskuussa 2014 Venäjällä kulutettiin sähköä 739 (743) TWh. Vastaava luku Fortumin toiminta-alueella, hintavyöhykkeellä 1, (Venäjän Euroopan puoleinen alue ja Uralin alue) oli 562 (563) TWh.

Keskimääräinen sähkön spot-hinta, kapasiteettihinta pois lukien, laski noin 2 % vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä 1 233 (1 255) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1. Keskimääräinen sähkön spot-hinta, kapasiteettihinta pois lukien, kasvoi noin 8 % tammi-syyskuussa 1 180 (1 092) ruplaan/MWh hintavyöhykkeellä 1.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa (sivu 56).

Euroopan liiketoimintaympäristö ja päästömarkkinat

Muutoksia EU-instituutioissa

Toukokuussa pidettyjen Euroopan parlamenttivaalien jälkeen ja Jean Claude Junckerin tultua nimitetyksi komission puheenjohtajaksi seuraavan, toimikaudelle 2015-2019 valittavan komission uusi rakenne esiteltiin syyskuussa. Uudessa komissiossa on mm. energiaunionin varapuheenjohtaja. Uuden komission rakenteessa energia- ja ilmastopolitiikka on yhdistetty. Muutoksen tavoitteena on parantaa kyseisten politiikka-alueiden välistä koordinaatiota.

EU:n sähkömarkkinoiden kehitys

Uuden komission toimikausi käynnistyy samaan aikaan kun Euroopassa tehdään merkittäviä sähkömarkkinoita koskevia päätöksiä. Monet jäsenmaat ovat harkitsemassa kapasiteettimekanismien käyttöönottoa energian toimitusvarmuuden parantamiseksi. Kuvaava esimerkki monien jäsenmaiden kotimaisesta toimitusvarmuudesta tuntemasta huolesta on, että EU-komissio totesi Iso-Britannian suunnitelmien tukea Somersetissä sijaitsevan uuden Hinkley Pointin ydinvoimalaitoksen rakentamista ja toimintaa olevan EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisia.

Yhteiset EU:n laajuiset kilpailukykyiset ja vahvasti verkottuneet Euroopan sisäiset energiamarkkinat, joilla myös uusiutuvaa energiaa kehitetään markkinalähtöisesti eivät ainoastaan paranna kilpailukykyä ja lievennä ilmastovaikutuksia, vaan myös parantavat EU:n sisäistä energian saatavuutta ja toimitusvarmuutta.

EU 2030 ilmasto- ja energiapolitiikka

Eurooppa-neuvoston odotetaan sopivan vuoden 2030 ilmasto- ja energiapolitiikkaan liittyvistä keskeisistä tavoitteista 23.-24. lokakuuta, jonka jälkeen uusi komissio voi aloittaa tavoitteiden toteutukseen liittyvän lainsäädännön valmistelun.

Fortum pitää ehdotettua kokonaisuutta hyvänä kompromissina edellyttäen, että uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tavoitteet pysyvät EU-tasoisina (yhden tärkeän tavoitteen ollessa CO₂-päästöjen vähentäminen 40 %:lla) ilman kansallista taakanjakoa ja että tavoitteiden toteutuksen painopiste on päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla. Tällä tavalla 2030 politiikka vahvistaisi päästökaupan roolia pääasiallisena keinona vähentää päästöjä.

Ruotsin uusi hallitus

Syyskuussa pidettyjen parlamenttivaalien tuloksena Ruotsiin muodostettiin lokakuun alussa sosiaalidemokraattien ja vihreiden vähemmistöhallitus. Useissa asioissa joudutaan siten hakemaan yhteisymmärrystä parlamentissa.

Uuden hallituksen julistuksen mukaan maahan muodostetaan laajapohjainen parlamentaarinen energiakomissio, jonka tavoitteena on määritellä pitkän aikavälin energiapolittiset linjaukset kohti täysin uusiutuviin energiamuotoihin perustuvaa energijärjestelmää.

EU:n ydinvoiman stressitestien seurauksena Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (SSM) on päättänyt ehdottaa uusia Ruotsin ydinreaktoreita koskevia säädöksiä. Valmisteluprosessi on meneillään ja lopullista päätöstä odotetaan vuoden loppuun mennessä. Fortumille ydinturvallisuus on ensisijainen prioriteetti, mutta on myös erittäin tärkeää yhtenäistää ydinturvallisuusvaatimuksia EU:n alueella.

Puolan uusi hallitus

Puolaan valittiin uusi pääministeri edeltäjän tultua nimitetyksi Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaksi. Puolassa pidetään parlamenttivaalit keväällä 2015. Uusi pääministeri edustaa samaa puoluetta kuin edeltäjänsäkin, joten Fortum ei odota energiasektoria koskevaan meneillään olevaan lainsäädäntötyöhön suuria muutoksia.

Selvitys voimalaitosten kiinteistöverotuksesta Ruotsissa

Ruotsin edellinen hallitus käynnisti selvityksen sähköntuotantolaitosten kiinteistöverotuksesta. Selvitys tähtää efektiiviseen kiinteistöverotukseen, joka ei aseta eri tuotantoteknologioita, sähköntuotantoa, muita taloudellisia toimintoja eikä eri kokoluokan voimalaitoksia eriarvoiseen asemaan.

Ruotsin uusi hallitus on ehdottanut asennetun ydinvoimakapasiteetin verotuksen nostamista 17 % vuodesta 2015 lähtien. Fortum pitää parempana, että vertusta tarkasteltaisiin kokonaisuutena tulevan parlamentaarisen energiakomission puitteissa, jotta saadaan laajapohjainen näkemys siitä kuinka energian- ja tehontarve voidaan ratkaista.

Ukrainan kriisi ja EU-pakotteet

Täydennetty luettelo EU:n pakotetoimista Venäjää vastaan tuli voimaan syyskuussa Ukrainan kriisin seurauksena. Kaasuteollisuus sekä ydinerurgia jätettiin pakotteiden ulkopuolelle.

Suomen ydinvoimapäätökset

Hallitus hylkäsi syyskuussa Teollisuuden Voima Oy:n hakemuksen jatkoajasta rakentamisluvan hakemiseksi Olkiluoto 4 -hankkeelle ja myönsi myönteisen periaatepäätöksen Fennovoiman hankkeelle rakentaa 1200 MW:n ydinvoimalaitos Pyhäjoelle Länsi-Suomeen.

Segmenttikatsaukset

Power and Technology

Power and Technology -segmenttiin kuuluvat Fortumin vesi-, ydin- ja lauhdevoimatuotanto, Power Solutions -yksikön asiantuntijapalvelut, salkunhallintapalvelut ja trading sekä teknologia-, tutkimus- ja tuotekehitysyksiköt. Segmentin kaksi divisioonaa ovat Hydro Power and Technology sekä Nuclear and Thermal Power.

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Liikevaihto	495	496	1 568	1 709	2 252	2 111
- sähkönmyynti	466	469	1 466	1 617	2 117	1 966
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	406	409	1 325	1 411	1 866	1 780
- muu myynti	29	26	101	89	131	143
Liikevoitto	124	44	537	644	922	815
Vertailukelpoinen liikevoitto	167	139	601	652	859	808
Vertailukelpoinen EBITDA	197	190	692	765	1 007	934
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			6 083	6 285	6 355	
Sidotun pääoman tuotto %					14,5	13,1
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %					13,8	13,2
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	66	48	138	118	181	201
Henkilöstön lukumäärä			1 678	1 889	1 723	

Sähköntuotanto lähteittäin, TWh	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Vesivoima Pohjoismaissa	4,1	3,9	16,3	14,2	18,1	20,2
Ydinvoima Pohjoismaissa	5,4	5,1	17,0	17,7	23,7	23,0
Lämpövoima Pohjoismaissa	0,6	0,4	0,8	1,6	1,9	1,1
Yhteensä Pohjoismaissa	10,0	9,4	34,1	33,5	43,7	44,3
Lämpövoima muissa maissa	0,2	0,3	0,8	0,9	1,0	0,9
Yhteensä	10,2	9,7	34,8	34,4	44,7	45,1

Pohjoismainen myynti, TWh	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Myynti Pohjoismaissa	10,3	9,8	35,2	34,7	45,3	45,8
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	9,2	8,7	32,2	30,8	40,2	41,6

* Sähkön tukkumyynnitulot ja -volymit Pohjoismaissa eivät sisällä lämpövoimatuotantoa, markkinahintaan perustuvia ostoja eivätkä myyntiä vähemmistöosakkaille (eli Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Myyntihinta EUR/MWh	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Segmentin sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa**	44,2	47,4	41,1	45,8	46,4	42,7

**Segmentin sähkön tukkumyyntihinta ei sisällä myyntituloja lämpövoimatuotannosta, markkinahintaan tehdyistä ostoista eikä myyntiä vähemmistöosakkaille (eli Meri-Pori, Inkoo ja tuonti Venäjältä).

Heinä-syyskuu

Heinä-syyskuussa Power and Technology -segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 167 (139) miljoonaa euroa eli 28 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2013 vastaavana ajanjaksona. Tulosta heikensi sähkön alempi myyntihinta. Vesi- ja ydinvoimaloiden suuremmat tuotantovolyymit ja valuuttakurssin (SEK) muutos kuitenkin paransivat tulosta. Lisäksi vertailukausi sisälsi 20 miljoonan euron arvonalentumiskirjauksen, joka liittyi Inkoon voimalaitoksen sähköntuotannon lopettamiseen.

Liikevoitto oli 124 (44) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikuttivat myyntivoitot, yhteensä 1 (14) miljoonaa euroa sekä kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu yhteensä -43 (-109) miljoonalla eurolla (liite 4).

Segmentissä saavutettu sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa oli 44,2 (47,4) euroa/MWh eli 3,2 euroa/MWh alempi kuin vertailukaudella. Systeemi- ja kaikki aluehinnat olivat selvästi alemmat kuin vuoden 2013 vastaavana ajanjaksona. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 31,8 (35,8) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli Suomessa 37,8 (42,7) euroa/MWh ja Tukholman alueella (SE3) 33,6 (40,0) euroa/MWh.

Ydinvoiman tuotanto heinä-syyskuussa oli korkealla tasolla kaikissa yksiköissä lukuun ottamatta Oskarshamn 2:ta, joka on ollut poissa käytöstä 1.6.2013 alkaen turvallisuusjärjestelmien perusteellisen modernisoinnin vuoksi.

Vuoden kolmannella neljänneksellä segmentin sähköntuotanto Pohjoismaissa oli yhteensä 10,0 (9,4) TWh. Tuotannosta oli 93 % (93 %) hiilidioksidipäästötöntä.

Tammi-syyskuu

Power and Technology -segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli vuoden 2014 tammi-syyskuussa 601 (652) miljoonaa euroa eli 51 miljoonaa euroa vertailukautta pienempi. Tulos heikkeni lähinnä matalampien Spot-hintojen vaikutuksesta laskeneesta energian hinnasta johtuen. Vaikutusta tasoitti osin suurempi vesivoiman määrä, pienemmät tuotantokulut ja valuuttakurssimuutokset (SEK).

Liikevoitto oli 537 (644) miljoonaa euroa. Liikevoittoon vaikuttivat myyntivoitot, yhteensä 6 (18) miljoonaa euroa sekä kertaluonteiset erät, pääasiassa sähköntuotantoa suojaavien johdannaisten IFRS:n (IAS 39) mukainen kirjanpitoikäytäntö sekä ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu yhteensä -70 (-26) miljoonalla eurolla (liite 4).

Segmentin liiketoiminnoissa saavutettu sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa oli 41,1 (45,8) euroa/MWh eli 4,7 euroa/MWh alempi kuin vertailukaudella. Systeemihinta ja kaikki aluehinnat olivat selvästi alemmat kuin vuoden 2013 vastaavana ajanjaksona. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 29,2 (38,8) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli Suomessa 35,9 (41,6) euroa/MWh ja Tukholman alueella (SE3) 31,7 (40,1) euroa/MWh.

Tammi-syyskuussa segmentin sähköntuotanto Pohjoismaissa oli 34,1 (33,5) TWh. Vesivarantotilanteen normalisoitumisen ansiosta vesivoimatuotanto oli vuoden 2014 tammi-syyskuussa 2,1 TWh suurempi kuin samana ajanjaksona vuonna 2013. Ydinvoimaa tuotettiin 0,7

TWh vertailukautta vähemmän Oskarshamn 2:n oltua poissa käytöstä turvallisuusjärjestelmien perusteellisen modernisoinnin vuoksi sekä muista normaalia pidemmistä suunnitelluista huoltoseisokeista johtuen. Fortumin lämpövoimatuotanto Pohjoismaissa oli 0,8 (1,6) TWh. Tuotannosta oli 96 % (93 %) hiilidioksidipäästötöntä.

Kaikkien tuotannossa olevien reaktoreiden edinvoiman käytettävyys oli hyvä, paitsi Oskarshamn 2-laitoksella, joka on ollut poissa käytöstä 1.6.2013. Työn arvioidaan valmistuvan kesällä 2015. Kaikki muut suunnitellut huoltoseisokit Fortumin omissa ja osaomisteisissa voimaloissa saatiin päätökseen syyskuun loppuun mennessä.

Heat, Electricity Sales and Solutions

Heat, Electricity Sales and Solutions sisältää lämmön ja sähkön yhteistuotannon (CHP), lämmön ja sähkön myynnin sekä asiakaslähtöisten ratkaisujen kehittämisen. Liiketoimintaa harjoitetaan Pohjoismaissa, Baltiassa, Puolassa ja Intiassa. Segmenttiin kuuluu myös Fortumin 50 %:n omistusosuus Fortum Värmestä, joka on yhteisyritys ja konsolidoidaan pääomaosuusmenetelmällä.

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Liikevaihto	224	255	939	1 094	1 516	1 361
- lämmönmyynti	50	62	293	346	492	439
- sähkönmyynti	141	157	559	655	900	804
- muu myynti	33	36	87	93	124	118
Liikevoitto	4	8	116	83	134	167
Vertailukelpoinen liikevoitto	-4	-3	55	68	109	96
josta Electricity Sales	14	12	35	39	47	43
Vertailukelpoinen EBITDA	20	23	130	142	211	199
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			2 188	2 275	2 295	
Sidotun pääoman tuotto %					9.7	11.4
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %					8.7	8.3
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	59	37	85	107	134	112
Henkilöstön lukumäärä			1 862	1 987	1 968	

Vuodesta 2014 alkaen Heat-divisioona ja Electricity Sales liiketoiminta-alue raportoidaan yhtenä segmenttinä (liite 4). Lisäksi Fortum Värme, joka aiemmin yhdisteltiin tytäryhtiönä Heat-divisioonaan, käsitellään nyt yhteisyrittäksenä ja yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Näin ollen Fortum Värmen tulosvaikutus on sisällytetty osakkuus- ja yhteisyrittysten voitto-osuuksiin. Tammi-syyskuussa vaikutus oli 42 (49) miljoonaa euroa (liite 2).

Heinä-syyskuu

Heat, Electricity Sales and Solutions -segmentin lämmönmyynti oli vuoden kolmannella neljänneksellä yhteensä 0,7 (1,2) TWh. Sähkönmyynti CHP-laitoksista oli samalla ajanjaksolla yhteensä 0,4 (0,6) TWh. Uudesta kapasiteetista huolimatta lämmön myyntimäärät olivat vertailukautta pienemmät, mikä selittyy pääosin laitosmyynneillä vuosina 2013-14 ja lämpimästä säästä.

Vertailukelpoinen liikevoitto heinä-syyskuussa oli -4 (-3) miljoonaa euroa.

Kolmannen neljänneksen liikevoitto oli 4 (8) miljoonaa euroa, johon myyntivoitot vaikuttivat yhteensä 8 (9) miljoonalla eurolla (liite 4).

Tammi-syyskuu

Heat, Electricity Sales and Solutions -segmentin lämmönmyynti oli tammi-syyskuussa yhteensä 5,3 (7,4) TWh. Sähkönmyynti CHP-laitoksista oli yhteensä 2,0 (2,5) TWh. Uudesta kapasiteetista huolimatta lämmön ja sähkön myyntimäärät olivat vertailukautta pienemmät, mikä selittyy pääosin normaalia lämpimämmällä ensimmäisellä ja kolmannella neljänneksellä sekä laitosmyynneillä vuosina 2013 ja 2014. Lämmin sää rasitti myös sähkön vähittäismyyntiä etenkin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 55 (68) miljoonaa euroa. Tulosta heikensivät pääasiassa pienemmät myyntimäärät ja alemmat sähkön hinnat.

Liikevoitto oli 116 (83) miljoonaa euroa, johon myyntivoitot vaikuttivat yhteensä 62 (9) miljoonalla eurolla (liite 4).

Syyskuun lopussa Fortumilla oli noin 1,3 miljoonaa sähkön myyntiasiakasta.

Lämmönmyynti maittain, TWh	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Suomi	0,3	0,8	2,2	3,9	5,4	3,7
Puola	0,2	0,3	2,2	2,7	4,1	3,6
Muut maat	0,1	0,1	0,8	0,7	1,2	1,3
Yhteensä	0,7	1,2	5,3	7,4	10,7	8,6

Sähkönmyynti, TWh	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
CHP-laitoksista	0,4	0,6	2,0	2,5	3,5	3,0
Myynti asiakkaille	2,4	2,3	9,7	9,9	13,6	13,4
Yhteensä	2,8	2,9	11,7	12,4	17,1	16,4

Russia

Russia-segmentti koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Segmentti sisältää myös Fortumin runsaan neljänneksen omistussuuden TGC-1:ssä. TGC-1 on osakkuusyhtiö, joka raportoidaan pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Liikevaihto	207	210	774	805	1 119	1 088
- sähkönmyynti	175	180	576	608	822	790
- lämmönmyynti	32	28	194	192	290	292
- muu myynti	1	2	4	5	7	6
Liikevoitto	1	-15	102	46	156	212
Vertailukelpoinen liikevoitto	1	-15	102	46	156	212
Vertailukelpoinen EBITDA	40	23	217	143	258	332
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 670	3 795	3 846	
Sidotun pääoman tuotto %					5,2	6,6
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %					5,2	6,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	105	125	261	294	435	402
Henkilöstön lukumäärä			4 253	4 197	4 162	

Venäjällä sähkön tukkumarkkinat on vapautettu vuoden 2011 alusta. Kaikki sähköntuotantoyhtiöt kuitenkin myyvät edelleen kotitalouksien ja eräiden erityisryhmien kulutusta vastaavan osan sähköntuotannostaan ja kapasiteetistaan säännellyillä hinnoilla. Vuoden 2014 tammi-syyskuussa Fortum myi noin 80 % sähköntuotannostaan vapautetulla sähkön hinnalla.

Vuotta 2014 koskeva kapasiteettiuhutokauppa (CCS – ”vanha kapasiteetti”, rakennettu ennen vuotta 2008) pidettiin syyskuussa 2013. Koko Fortumin kapasiteetti sai osallistua huutokauppaan vuodelle 2014, ja suurin osa Fortumin huutokaupassa tarjoamista voimalaitoksista tuli myös valituksi. Fortumin kapasiteetista ei valittu 132 MW:a, mikä on noin 4,6 % Fortumin vanhasta kapasiteetista Venäjällä.

Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat ja ajanjakso on määritelty investointien riittävän tuoton varmistamiseksi. Yritystoston aikaan vuonna 2008 Fortum teki varauksen mahdollisista viivästymisistä aiheutuvia sakkoja varten. Mahdollisia sakkoja voidaan vaatia, jos uuden kapasiteetin käyttöönotto viivästyy, tai jos investointivelvoitesopimusten sovittuja keskeisiä ehtoja ei muuten täytetä. Voimalaitosyksiköiden käyttöönoton aikataulu arvioidaan vuosineljänneksittäin ja mahdollisten muutosten vaikutukset varauksen määrään päivitetään tämän mukaisesti (liite 16).

Kapasiteettimaksut vaihtelevat voimalaitosten iän, sijainnin, tyyppin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyys vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. Kapasiteettimaksut (CSA) voivat myös vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta. Lisäksi viranomaisen tarkastelee investointivelvoitesopimuksen takaamia kapasiteettimaksuja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta. Tarkastelussa otetaan huomioon sähkönmyyntituotot, ja on mahdollista, että sen seurauksena myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja muutetaan.

Heinä-syyskuu

Vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä Russia-segmentin sähkönmyynti oli 5,8 (5,4) TWh. Samalla ajanjaksolla lämmönmyynti oli yhteensä 2,8 (2,5) TWh.

Russia-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 (-15) miljoonaa euroa. CSA-sopimuksen mukaisesti kapasiteettimaksuja saavien uusien yksiköiden positiivinen vaikutus oli noin 36 (22) miljoonaa euroa, mikä sisälsi ruflan heikkenemisestä johtuneen -4 miljoonan euron vaikutuksen. Lisäksi tulosta paransi parempi sähkön ja lämmön myynnin kate. Heikentynyt Venäjän ruflan kurssi vaikutti Russia-segmentin tulokseen vain marginaalisesti.

Liikevoitto oli 1 (-15) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

Fortumin Nyaganin voimalaitoksen kolmannen yksikön käyttöönottotestaus ja sertifiointi saatiin onnistuneesti päätökseen syyskuussa. Fortum suunnittelee aloittavansa uuden yksikön kaupallisen käytön vuoden 2014 loppuun mennessä. Venäjän valtion investointivelvoitesopimusten (Capacity Supply Agreement, CSA) mukaisten kapasiteettimaksujen suoritus 418 megawattista (MW) Fortumille on määrä alkaa 1.1.2015.

Tammi-syyskuu

Vuoden 2014 tammi-syyskuussa Russia-segmentin sähkönmyynti oli 18,7 (19,2) TWh ja lämmönmyynti oli 17,0 (16,3) TWh.

Russia-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli tammi-syyskuussa 102 (46) miljoonaa euroa. CSA-sopimuksen mukaisia kapasiteettimaksuja saavien uusien yksiköiden positiivinen vaikutus oli noin 122 (84) miljoonaa euroa, sisältäen ruflan heikkenemisestä johtuneen -19 miljoonan euron vaikutuksen ja 5 (10) miljoonan euron CSA-varauksen purkamisen. Lisäksi tulosta paransi parempi sähkön ja lämmön kate sekä pienemmät luottotappiot ja toiminnan tehostaminen. Heikentynyt Venäjän rupla pienensi kokonaisuudessaan Russia-segmentin tulosta noin 16 miljoonalla eurolla.

Liikevoitto oli vuoden 2014 tammi-syyskuussa 102 (46) miljoonaa euroa.

Fortumin keskeiset sähkön kapasiteetin ja kaasun hinnat Venäjällä	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Sähkön spot-hinta (markkinahinta) Uralin	1 164	1 136	1 105	1 013	1 021	1 090

alue RUB/MWh						
Keskimääräinen säännelty kaasun hinta Uralin alueella RUB/1000 m ³	3 362	3 327	3 362	3 029	3 131	3 378
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille (CCS) tRUB/MW/kk*	150	149	162	158	163	166
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille (CSA) tRUB/MW/kk*	499	507	535	550	576	557
Keskimääräinen kapasiteettihinta tRUB/MW/kk	276	251	294	258	276	302
Fortumin saavuttama sähkönhinta Venäjällä EUR/MWh	31,5	33,8	31,5	31,6	32,1	31,9

*Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemttomat seisokit, huollot ja oma kulutus

Distribution

Fortum omistaa ja käyttää sähkönjakelu- ja alueverkkoja sekä siirtää sähköä kaikkiaan noin 0,9 miljoonalle asiakkaalle Ruotsissa.

Milj. euroa	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Liikevaihto	130	217	578	784	1 064	858
– jakeluverkot	97	177	452	662	896	686
– alueverkot	23	30	94	96	129	127
– muu myynti	9	11	32	26	39	45
Liikevoitto	36	76	2 066	274	349	2 141
Vertailukelpoinen liikevoitto	36	59	200	256	332	276
Vertailukelpoinen EBITDA	67	113	318	417	548	449
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			2 634	3 759	3 745	
Sidotun pääoman tuotto %					9,3	68,5
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto %					8,8	8,9
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	29	56	89	165	255	179
Henkilöstön lukumäärä			380	802	805	

Heinä–syyskuu

Vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 2,7 (4,8) TWh ja 2,8 (3,4) TWh. Ruotsissa siirtovolyymit olivat viime vuoden tasolla. Pienemmät kokonaisvolyymit vuoteen 2013 verrattuna selittyvät Fortumin Suomen ja Norjan sähkönsiirtoliiketoimintojen myynnillä aikaisemmin tänä vuonna.

Distribution-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 36 (59) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 36 (76) miljoonaa euroa, johon myyntivoitot vaikuttivat yhteensä 0 (17) miljoonalla eurolla.

Tammi-syyskuu

Tammi-syyskuussa jakelu- ja alueverkkosiirron kokonaismäärät olivat 13,7 (19,0) TWh ja 10,3 (12,0) TWh. Volyymeja pienensi lämmin sää etenkin ensimmäisellä neljänneksellä. Vertailuvuotta pienemmät volyymit selittyvät pääosin Fortumin Suomen ja Norjan sähkönsiirtoliiketoimintojen myynnillä.

Distribution-segmentin vertailukelpoinen liikevoitto oli 200 (256) miljoonaa euroa. Tuloksen pieneneminen johtui pääasiassa hyvin leudosta säästä vuoden 2014 ensimmäisellä neljänneksellä

ja Fortumin Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnistä, joka saatiin päätökseen maaliskuun lopulla.

Liikevoitto oli tammi-syyskuussa 2 066 (274) miljoonaa euroa, ja Suomen sekä Norjan sähkönsiirtoliiketoimintojen myyntivoittojen vaikutus oli noin 1 865 miljoonaa euroa (liite 6).

Sähkönsiirto jakeluverkoissa TWh	III/14	III/13	I-III/2014	I-III/2013	2013	LTM
Ruotsi	2,7	2,6	9,8	10,3	14,1	13,6
Suomi		1,8	2,8	6,9	9,5	5,4
Norja		0,4	1,1	1,8	2,5	1,8
Yhteensä	2,7	4,8	13,7	19,0	26,1	20,8

Sähkönjakeluasiakkaiden määrä alueittain tuhansia	30.9.2014	30.9.2013
Ruotsi	905	903
Suomi		640
Norja		102
Yhteensä	905	1 645

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat vuoden kolmannella neljänneksellä 266 (269) miljoonaa euroa (liite 4).

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin olivat tammi-syyskuussa 581 (690) miljoonaa euroa (liite 4). Investoinnit yritysostot pois lukien olivat 521 (677) miljoonaa euroa.

Fortum suunnittelee ottavansa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähkötuotantokapasiteetti MW	Lämmöntuotantokapasiteetti MW	Toimitus alkaa*
Power and Technology				
Vesivoimalaitosten perusparannus	Vesivoima	14		2015
Russia*				
Nyagan 3	Kaasu (CCGT)	418		2H 2014
Chelyabinsk 1	Kaasu (CCGT)	248	175	1H 2015
Chelyabinsk 2	Kaasu (CCGT)	248	175	1H 2015

*) Kaupallisen käytön aloitus

Power and Technology

Fortum osallistuu Teollisuuden Voima Oyj (TVO) -omistusosuutensa kautta Olkiluoto 3:n 1 600 MW:n ydinvoimalaitosyksikön rakentamiseen Suomessa (Liite 13). Laitoksen toimittajan, AREVA-

Siemens –yhteenliittymän mukaan, yksikön kaupallisen sähköntuotannon on suunniteltu alkavan loppuvuonna 2018.

Fortum aloitti maaliskuussa mittavat peruskorjaukset kahdelle Imatran vesivoimalaitoksen seitsemästä koneistosta. Korjausten ansiosta voimalaitoksen teho nousee 14 megawattia 192 megawattiin ja laitoksen turvallisuus ja luotettavuus paranevat. Peruskorjausten jälkeen Imatran vesivoimalaitos on sekä teholtaan että tuotannoltaan Suomen suurin vesivoimalaitos.

Toukokuussa Fortum ja Areva-Siemens –konsortio päättivät yhdessä Loviisan voimalaitoksen automaatiouudistushanketta koskevan sopimuksen. Areva-Siemens –konsortio tekee loppuun meneillään olevat sovitut ja uudelleenmitoitettut työt yhteistyössä Fortumin kanssa. Lisäksi Fortum allekirjoitti sopimuksen englantilaisen Rolls-Roycen kanssa Loviisan ydinvoimalaitoksen automaatiouudistuksesta. Uudistushanke jakautuu usealle vuodelle.

Suomen hallitus hylkäsi syyskuussa Teollisuuden Voima Oy:n (TVO) hakemuksen jatkoajasta rakentamislupaan hakemiseksi Olkiluoto 4 -hankkeelle. Tämän seurauksena alkuperäinen vuonna 2010 annettu periaatepäätös TVO:lle pysyy voimassa ja sen mukaan rakentamislupaa on haettava kesäkuun 2015 loppuun mennessä.

Heat, Electricity Sales and Solutions

Fortum Värme, Fortumin ja Tukholman kaupungin omistama yhteisyritys, investoi biopolttoaineita käyttävään sähkön ja lämmön yhteistuotantoon Värtanin voimalaitoksella Tukholmassa. Uusi voimalaitos korvaa osittain olemassa olevaa kapasiteettia. Laitoksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2016. Sen lämmöntuotantokapasiteetti on 280 MW ja sähköntuotantokapasiteetti 130 MW.

Fortum osallistuu osakkuusyhtiönsä Turun Seudun Energiantuotannon uuden sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen rakentamiseen Naantalissa. Uusi voimalaitos korvaa vanhan olemassa olevan laitoksen. Laitos on suunniteltu otettavaksi käyttöön vuonna 2017, ja laitoksen valmistuttua sen lämmöntuotantokapasiteetti on 244 MW ja sähköntuotantokapasiteetti 142 MW.

Kesäkuussa Fortum saattoi päätökseen Norjan lämpöliiketoimintansa myynnin iCON Infrastructure Partners II, L.P. -rahastolle (liite 6).

Syyskuussa saatiin päätökseen yrityskauppa, jossa Fortum osti E.ON Ruhrgas International GmbH:n 33,66 prosentin osuuden virolaisesta maakaasun vienti-, myynti- ja jakeluyhtiöstä AS Eesti Gaasista sekä vastaavan osuuden kaasujakeluyhtiö AS Võrguteenus Valduksesta. Hankitut osakkeet kasvattavat Fortumin omistusosuutta molemmissa yhtiöissä noin 51 prosenttiin. Fortum jatkaa virolaisen kaasuliiketoiminnan omistusosuutensa raportointia pääomaosuusmenettelyn mukaisesti.

Distribution

Maaliskuussa 2014 Fortum sai päätökseen Suomen sähkönsiirtoliiketoimintansa myynnin Suomi Power Networks Oy:lle. Yritysjärjestelyn velaton kauppahinta on 2,55 miljardia euroa. Fortum kirjasi yritysjärjestelystä 1,85 miljardin euron myyntivoiton eli 2,08 euroa osaketta kohden. Myyntivoitto kirjattiin Fortum Distribution -segmentin vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen tulokseen (liite 6).

Toukokuussa 2014 Fortum saattoi päätökseen Norjan sähkönsiirtoliiketoimintansa myynnin energiayhtiö Hafslundille (liite 6).

Osakkeet ja osakepääoma

Fortum Oyj:n osake on noteerattu Helsingin pörssissä (NASDAQ OMX Helsinki). Tammi-syyskuussa Helsingin pörssissä vaihdettiin yhteensä 361,1 (376,2) miljoonaa Fortum Oyj:n osaketta, arvoltaan 6 392 miljoonaa euroa. Fortumin osakkeen korkein noteeraus jakson aikana oli 20,32 euroa ja alin

15,13 euroa. Vaihdoilla painotettu keskiarvo oli 17,71 euroa. Katsauskauden viimeisen pörssipäivän, 30.9. päätöskurssi oli 19,31 (16,66) euroa. Fortumin markkina-arvo katsauskauden viimeisen pörssipäivän päätöskurssin mukaan laskettuna oli noin 17 154 miljoonaa euroa.

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla – esimerkiksi Boat-, BATS-, Chi-X- ja Turquoise-markkinoilla – sekä OTC-markkinoilla. Katsauskaudella noin 57 % osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin NASDAQ OMX Helsingissä.

Syyskuun lopussa Fortum Oyj:n osakepääoma oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 367 045 kappaletta. Fortum ei omista omia osakkeitaan. Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 111 511. Suomen valtion omistusosuus Fortumista oli neljänneksen lopussa 50,8 %. Hallintarekisteröityjen ja suorien ulkomaisten osakkeenomistajien osuus neljänneksen lopussa oli 32,2 %.

Fortum Oyj vastaanotti 5.4.2014 arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Capital Group Companies, Inc's ("CGC") omistus Fortumista ylitti 5 %:n rajan 3.4.2014.

Fortumin hallituksella ei ole yhtiökokouksen myöntämiä käyttämättömiä valtuuksia vaihtovelkakirjojen, optiolainojen tai uusien osakkeiden liikkeeseen laskemiseksi.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminta on keskittynyt pääasiassa Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltiaan. Syyskuun lopussa henkilöstön kokonaismäärä oli 8 701 (vuoden 2013 lopussa 9 186).

Syyskuun lopussa Power and Technology -segmentissä oli 1 678 (1 723) työntekijää, Heat, Electricity Sales and Solutions -segmentissä 1 862 (1 968), Russia-segmentissä 4 253 (4 162) ja Distribution-segmentissä 380 (805). Muun henkilöstön määrä oli syyskuun lopussa 528 (528).

Henkilöstön vähentyminen johtui Suomen ja Norjan sähkönsiirtoliiketoimintojen myynnistä ja Fortumin tehostamisohjelmasta. Tehostamisohjelmasta mahdollisesti aiheutuvat henkilöstövähennykset on pyritty toteuttamaan luonnollisen poistuman, vapautuvien tehtävien uudelleenjärjestelyjen ja eläkkeelle siirtymisten kautta. Fortumin tehostamisohjelman aikana avoimet työpaikat on pyritty ensisijaisesti täyttämään sisäisesti. Henkilöstön sisäistä liikkuvuutta on lisätty vuoden aikana. Työntekijöiden sisäinen liikkuvuus eri maiden ja divisioonien välillä vahvistaa osaamista ja parantaa hyvien käytäntöjen jalkautumista laajasti organisaatiossa.

Tutkimus ja kehitys

Kestävä kehitys on keskeinen osa Fortumin strategiaa, ja Fortumin tutkimus- ja kehitystoiminta (T&K) edistää ympäristömyönteisten energiaratkaisujen toteuttamista. Investoinnit uusiutuvan energiantuotannon kehittämiseen, kuten aurinkoenergiaan, ovat olennainen osa Fortumin strategian toteuttamista.

Tammi-syyskuussa 2014 Fortum, UPM ja Valmet päättivät kehittää yhdessä uutta teknologiaa, jolla voidaan valmistaa edistyneitä, pitkälle jalostettuja lignoselluloosapohjaisia polttoaineita kuten liikennepolttoaineita tai korkeamman jalostusarvon bionesteitä. Fortumin raportointikaudella allekirjoittama vuokrasopimus brittiläisen Wave Hub –koepuiston kanssa antaa mahdollisuuden koekäyttää täyden mittakaavan aaltovoimalaitteita valtameriolosuhteissa. Fortum on myös ostanut vähemmistöosuuden suomalaisesta aaltovoimateknologiaa kehittävästä Wello Oy:stä.

Fortum raportoi tutkimus- ja kehitykseen menot vuositasolla. Vuonna 2013 Fortumin T&K-menot olivat 49 (41) miljoonaa euroa eli 0,8 % (0,7 %) liikevaihdosta.

Kestävä kehitys

Fortum pyrkii ottamaan huomioon liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun. Fortumin kestävä kehitys tavoitteet muodostuvat konsernitason avainmittareista sekä divisioonatason mittareista.

Konsernin kestävä kehitys tavoitteet painottavat Fortumin yhteiskunnallista roolia ja mittaavat ympäristö- ja turvallisuustulosten lisäksi yhtiön mainetta, asiakastyytyväisyyttä sekä sähkön ja lämmön toimitusvarmuutta.

Kestävä kehitys tavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Kestävä kehitys tavoiteasetanta ja tulosten seuranta, samoin kuin Fortumin kestävä kehitys politiikan hyväksyminen ja kestävä kehitys raportin katselmointi sisältyvät Fortumin hallituksen työjärjestykseen.

Yhtiö on listattuna STOXX Global ESG Leaders, NASDAQ OMX, OMX GES Sustainability Finland ja ECPI® -indekseissä. Fortum on myös mukana Carbon Disclosure Projectin pohjoismaisessa ilmastoindeksissä ja on saanut Prime Status (B-) -luokituksen saksalaiselta oekom Research AG:lta.

Fortumin kestävä kehitys tavoitteet ja tulokset*

Tavoitteet		III/14	I-III/14	Viiden vuoden keskiarvo
Sähköntuotannon CO ₂ -ominaispäästö EU:ssa (viiden vuoden keskiarvo), g/kWh	< 80	66	44	60
Energian kokonaistuotannon CO ₂ -ominaispäästö (viiden vuoden keskiarvo), g/kWh	< 200	220	195	199
Polttoaineiden käytön kokonaishyötysuhde (viiden vuoden keskiarvo), %	> 70	51	61	63
Merkittävät EHS-poikkeamat	< 35	5	17	-
CHP-laitosten käytettävyys, %	> 95	92	95	-
SAIDI, minuuttia	< 100	40	73	-
Tapaturmataajuus (LWIF), oma henkilöstö	< 1,0	0,5	0,9	-
Tapaturmataajuus (LWIF, urakoitsijat)	< 3,5	2,8	3,1	-

*Yhtiön mainetta ja asiakastyytyväisyyttä koskevia tavoitteita seurataan vuositasolla.

Taloudellinen vastuu

Taloudellisen vastuun keskeisiä tekijöitä ovat kilpailukyky, taloudellinen menestys ja markkinaehtoinen tuotanto. Tavoitteena on luoda pitkällä aikavälillä taloudellista arvoa, kannattavaa kasvua ja lisäarvoa osakkeenomistajille, asiakkaille, työntekijöille, tavarantoimittajille ja muille avainsidosryhmille yhtiön toiminta-alueilla. Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum mittaa taloudellista menestystään tunnusluvuilla, joita ovat sijoitetun pääoman tuotto (tavoite: 12 %), oman pääoman tuotto (tavoite: 14 %) ja pääomarakenne (tavoite: nettovelka/käyttökate eli EBITDA noin 3). Lisäksi Fortum käyttää GRI:n (Global Reporting Initiative) G3.1-indikaattoreita soveltuvin osin taloudellisesta vastuusta raportointiin.

Ympäristövastuu

Ilmastonmuutoksen hillitseminen, luonnonvarojen tehokas käyttö sekä energiantuotannon, jakelun ja toimitusketjun ympäristövaikutusten hallinta ovat keskeinen osa Fortumin ympäristövastuuta. Ympäristövastuussa korostuu yhtiön osaaminen CO₂-päästöttömässä vesi- ja ydinvoimatuotannossa sekä energiatehokkaassa CHP-tuotannossa. Fortumin konsernitason ympäristötavoitteet liittyvät hiilidioksidipäästöihin, energiatehokkuuteen ja merkittävien ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspoikkeamien (EHS-poikkeamat) hallintaan. Syyskuun 2014 lopussa 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta sekä jakelusta kaikissa toimintamaissa oli ISO 14001 -ympäristösertifioitu.

Fortumin ilmastotavoitteet seuraavalle viidelle vuodelle ovat: sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt EU:n alueella alle 80 grammaa kilowattitunnilta (g/kWh) ja kokonaisenergiantuotannon (sähkö ja lämpö) hiilidioksidin ominaispäästöt alle 200 g/kWh kattaen kaikki toimintamaat. Molemmat tavoitteet on laskettu viiden vuoden keskiarvona. Syyskuun 2014 lopussa sähköntuotannon hiilidioksidin ominaispäästön viiden vuoden keskiarvo EU:n alueella oli 60 (60) g/kWh ja kokonaisenergiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästön viiden vuoden keskiarvo 199 (197) g/kWh. Molemmat olivat tavoitetasoa parempia tuloksia.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt tammi-syyskuussa 2014 olivat 14,5 (15,2) miljoonaa tonnia (Mt), josta 2,8 (4,0) Mt kuului EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piiriin. Vuodesta 2013 lähtien sähköntuotanto ei enää saa ilmaisia päästöoikeuksia EU:n päästökauppajärjestelmässä. Myös lämmöntuotannon ilmaisten päästöoikeuksien määrä vähenee asteittain vuosina 2013-2020. Vuodelle 2014 Fortum on saanut ilmaisia päästöoikeuksia 1,4 Mt.

Fortumin hiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt)	III/14	III/13	I-III/14	I-III/13	2013	LTM
Kokonaispäästöt	4,4	3,9	14,5	15,2	20,5	19,8
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	1,0	0,9	2,8	4,0	5,1	3,9
Myönnetyt päästöoikeudet					1,8	
Päästöt Venäjällä	3,3	2,9	11,7	11,0	15,3	15,9

Fortumin tavoitteena on nostaa polttoaineiden käytön tehokkuus 70 %:iin viiden vuoden keskiarvona laskettuna. Tammi-syyskuussa 2014 polttoaineiden käytön tehokkuus oli 61 % (58 %) ja viiden vuoden keskiarvo syyskuun 2014 jälkeen oli 63 % (66 %), mikä on alle tavoitteen.

Fortumin tavoite merkittävien EHS-poikkeamien hallinnassa on alle 35 poikkeamaa vuodessa. Tammi-syyskuussa 2014 Fortumin toiminnoissa tapahtui 17 (21) merkittävää EHS-poikkeamaa. Näihin kuului kahdeksan ympäristölupapoikkeamaa, kolme räjähdystä, kolme öljyvuotoa, kaksi tulipaloa ja yksi INES 1 -luokan ydinlaitostapahtuma (INES=International Nuclear Event Scale). Poikkeamilla ei ollut merkittäviä ympäristövaikutuksia eikä taloudellisia vaikutuksia, mutta Joensuun pyrolyysilaitoksella tapahtunut räjähdys aiheutti pitkäaikaisen katkoksen pyrolyysin tuotannossa. Räjähdysten syyt on selvitetty ja työt tuotannon uudelleenkäynnistämiseksi on aloitettu.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisen vastuun osa-alueella Fortumin innovaatiot sekä vähäpäästöisen sähkön ja lämmön toimitusvarmuus tukevat yhteiskunnan kehittämistä ja lisäävät hyvinvointia. Painotamme hyvänä yrityskansalaisena toimimista sekä turvallisten työolojen varmistamista kaikissa Fortumin toimipaikoissa työskenteleville työntekijöille ja urakoitsijoille. Syyskuun 2014 lopussa OHSAS 18001-sertifiointi kattoi 74 % Fortumin sähkön ja lämmön tuotanto- ja jakelutoiminnasta maailmanlaajuisesti.

Tammi-syyskuussa 2014 Fortumin CHP-laitosten käytettävyys oli 95,4 %, mikä on yli vuotuisen tavoitetason 95 %. Ruotsin sähkönjakelussa kumulatiivinen SAIDI (System Average Interruption Duration Index) oli 73 (47) minuuttia, kun vastaava vuositaso on alle 100 minuuttia.

Omien työntekijöiden poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus (lost workday injury frequency, LWIF) oli 0,9 (1,2). Tämä vastaa konsernin tavoitetta tapaturmataajuudelle, joka on vähemmän kuin 1 miljoonaa työtuntia kohti omalle henkilöstölle. Myös urakoitsijoiden poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus-luku parantui ja oli 3,1 (5,0), mutta urakoitsijoille on sattunut tänä vuonna kaksi kuolemaan johtanutta tapaturmaa Fortumin Ruotsin toiminnoissa. Sovittuja toimenpiteitä urakoitsijaturvallisuuden parantamiseksi jatketaan. Fortumin ehdoton tavoite on välttää vakavat tapaturmat.

Fortum harjoittaa liiketoimintaa liikekumppaneiden kanssa, jotka toimivat vastuullisesti ja noudattavat sekä Fortumin Toimintaohjetta (Code of Conduct) että Fortumin Toimintaohjetta palvelun- ja tavarantoimittajille (Supplier Code of Conduct). Tammi-syyskuussa 2014 Fortum auditoi 11 toimittajaa Brasiliassa, Kiinassa, Tšekin tasavallassa, Venäjällä ja Ruotsissa. Auditoinnin kohteena olivat erityisesti urakoitsijat ja biopolttoaineiden toimittajat.

Muutoksia Fortumin johdossa

Fortum uudisti liiketoimintarakenteensa 1.3.2014 alkaen. Muutoksen tavoitteena on vahvistaa strategian toteuttamisedellytyksiä nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Matti Ruotsala nimitettiin Chief Operating Officeriksi (COO) ja toimitusjohtajan varamieheksi. Fortumin talousjohtajaksi (CFO) nimitettiin Timo Karttinen. Uusina jäseninä johtoryhmään nimitettiin ydin- ja lauhdevoimaliiketoiminnasta vastaava johtaja Tiina Tuomela, strategiasta ja yritysjärjestelyistä vastaava johtaja Kari Kautinen sekä yhteiskuntasuhteista vastaava johtaja Esa Hyvärinen.

Fortumin neljä raportointisegmenttiä divisioonineen ovat 1.3.2014 alkaen:

- Power and Technology (raportoi COO:lle)
  - Hydro Power and Technology, Per Langer, Executive Vice President (EVP)
  - Nuclear and Thermal Power, Tiina Tuomela, EVP
- Heat, Electricity Sales and Solutions (raportoi COO:lle), Markus Rauramo, EVP
- Russia, Alexander Chuvaev, EVP
- Distribution, Timo Karttinen, CFO

Fortumin kuusi esikuntatoimintoa ovat:

- Talous, jota johtaa CFO Timo Karttinen
- Strategia ja yritysjärjestelyt, johtajanaan Kari Kautinen
- Lakiasiat, jota johtaa lakiasiaintoiminnan johtaja Sirpa-Helena Sormunen (aloittanut syyskuussa 2014)
- Henkilöstö ja IT, josta vastaa henkilöstöjohtaja Mikael Frisk
- Viestintä, jota johtaa viestintäjohtaja Helena Aatinen
- Yhteiskuntasuhteet, josta vastaa yhteiskuntasuhteiden johtaja Esa Hyvärinen

COO Matti Ruotsala, CFO Timo Karttinen ja Venäjän divisioonan johtaja Alexander Chuvaev sekä esikuntatoimintojen johtajat raportoivat toimitusjohtaja Tapio Kuulalle.

Huhtikuussa 2014 Fortum ilmoitti, että Kaarina Ståhlberg jätti perhesyistä Fortumin lakiasianjohtajan tehtävät ja johtoryhmän jäsenyyden 8.4.2014 alkaen.

Kesäkuussa 2014 OTK, varatuomari Sirpa-Helena Sormunen, 54, nimitettiin Fortumin lakiasianjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.9.2014 alkaen. Hän raportoi toimitusjohtaja Tapio Kuulalle.

Yhtiökokous 2014

Fortum Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 8.4.2014. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2013 ja myönsi vastuuvapauden Fortumin hallitukselle ja toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle koko vuodelta 2013.

Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2013 maksetaan osinkoa 1,10 euroa osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 11.4.2014, ja osinko maksettiin 22.4.2014.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Sari Baldauf, varapuheenjohtajaksi valittiin Kim Ignatius, ja jäseniksi uudelleen valittiin Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Ilona Ervasti-Vaintola, Christian Ramm-Schmidt, ja uusiksi jäseniksi Petteri Taalas ja Jyrki Talvitie.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten palkkiot seuraavasti: puheenjohtaja 75 000 euroa/vuosi, varapuheenjohtaja 57 000 euroa/vuosi ja hallituksen jäsenet 40 000 euroa/vuosi. Tarkastus- ja riskivaliokunnan puheenjohtajana toimivalle hallituksen jäsenelle 57 000 euroa vuodessa siinä tapauksessa, että hän ei samalla toimi hallituksen puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana. Lisäksi hallituksen ja sen valiokuntien kokouksista maksetaan 600 euron palkkio. Kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena Suomen ulkopuolella Euroopassa asuville hallituksen jäsenille ja kolminkertaisena Euroopan ulkopuolella asuville jäsenille.

Yhtiökokous päätti muuttaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti yhtiön yhtiöjärjestystä seuraavasti; 1) poistetaan hallitukseen valittavan jäsenen yläikäraja valtion omistajaohjauksen kannan mukaisesti pykälästä 6, 2) lisätään mahdollisuus toimittaa kutsu yhtiökokoukseen julkaisemalla se yhtiön internetsivuilla pykälään 12, tehdään kielellisiä ja teknisiä muutoksia pykäliin 3 ja 4 mm. poistamalla osakkeiden osakeyhtiölaissa tarkoitettu nimellisarvo.

Tämän lisäksi varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy. Yhtiökokous päätti maksaa tilintarkastajalle palkkiota yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Syyskuussa nimitettiin Fortumin osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston johtaja Eero Heliövaara, KELA:n pääjohtaja Liisa Hyssälä. Lisäksi nimitystoimikunnassa toimii Fortumin hallituksen puheenjohtaja Sari Baldauf.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa Fortum sopi myyvänsä Isossa-Britanniassa sijaitsevan tytäryhtiönsä, Grangemouth CHP:n INEOS Industries Holdingsille. Grangemouth CHP operoi ja omistaa maakaasua polttoaineena käyttävän sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitoksen, joka sijaitsee Grangemouthissa Skotlannissa.

Kokonaiskauppahinta on noin 54 miljoonaa puntaa (noin 70 miljoonaa euroa). Myynnillä on positiivinen vaikutus Power and Technology –segmentin taloudelliseen tulokseen. Lopullinen myyntivoitto raportoidaan segmentin vuoden 2014 neljännen neljänneksen tuloksessa. Kauppa on osa Fortumin lokakuussa 2012 aloittamaa tehostamisohjelmaa, jonka yhtenä tavoitteena on luopua yhtiön ydinliiketoimintojen ulkopuolisista toiminnoista.

Näkymät

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos on altis useille taloudellisille, strategisille, poliittisille, yritystaloudellisille sekä operatiivisille riskeille. Fortumin tuloksen kannalta yksi tärkeimmistä tekijöistä on sähkön tukkuhinta Pohjoismaissa. Tukkuhinnan kehityksen avaintekijöitä Pohjoismaissa ovat kysynnän ja tarjonnan tasapaino, polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hinnat sekä vesitilanne. Fortumin investointiohjelman valmistuminen Venäjällä on myös yksi yhtiön tuloskasvun avaintekijöistä johtuen kasvavasta tuotantokapasiteetista ja CSA-kapasiteettimaksuista.

Maailmantalouden epävarmuuden jatkuminen ja epävakaa taloustilanne Euroopassa pitävät talouden kasvunäkymiä arvaamattomina. Yleinen talouden epävarmuus vaikuttaa raaka-aineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintoihin, ja tämä saattaa ylläpitää sähkön tukkuhinnan laskupainetta Pohjoismaissa lyhyellä aikavälillä. Venäjän liiketoiminnan osalta avaintekijöitä ovat talouden kasvu, ruplan kurssi, kaukolämpömarkkinoiden sääntelyyn liittyvä kehitys sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys. Investointiohjelmaan liittyvät operatiiviset riskit ovat edelleen olemassa. Polttoaineiden hinnat ja voimalaitosten käytettävyys vaikuttavat myös kannattavuuteen kaikilla alueilla. Lisäksi talouden turbulenssin seurauksena suuremmilla valuuttakurssivaihteluilla voi erityisesti Ruotsin kruunun ja Venäjän ruplan osalta olla sekä muunto- että transaktiovaikutuksia Fortumin tulokseen. Pohjoismaissa energiatoimialan lainsäädännöllinen ja verotuksellinen ympäristö on lisännyt sähköyhtiöiden riskejä.

Pohjoismaiset markkinat

Makrotalouden epävarmuudesta huolimatta sähkön osuuden kokonaisenergiankulutuksesta odotetaan jatkavan kasvuaan. Fortumin arvioi edelleen, että vuosittainen sähkönkulutus kasvaa Pohjoismaissa keskimäärin 0,5 %, mutta lähivuosien kasvuvauhti riippuu paljolti Euroopan ja etenkin Pohjoismaiden makrotalouden kehityksestä.

Tammi-syyskuussa 2014 aikana öljyn sekä Euroopan Unionin päästöoikeuksien (EUA) hinnat päättyivät avautasolle, mutta hiilen hinta laski. Sähkön termiinihinnat seuraavalle 12 kuukaudelle pysyivät käytännössä ennallaan Pohjoismaissa, mutta Saksassa hintataso laski.

Lokakuun puolivälissä 2014 hiilen termiinihintaa (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2014 oli noin 71 Yhdysvaltain dollaria tonnilta ja hiilidioksidipäästöoikeuksien markkinahinta (EUA) vuodelle 2014 noin 6 euroa hiilidioksiditonniä kohti. Sähkön termiinihintaa Nord Poolissa loppuvuodelle 2014 oli noin 32 euroa/MWh. Sähkön termiinihintaa vuodelle 2015 oli noin 31 euroa/MWh ja vuodelle 2016 noin 30 euroa/MWh. Saksassa sähkön termiinihintaa loppuvuodelle 2014 oli noin 34 euroa/MWh ja vuodelle 2015 noin 34 euroa/MWh. Pohjoismaiden vesivarannot olivat noin 10 TWh alle pitkäaikaisen keskimääräisen tason ja noin 2 TWh yli vuoden 2013 vastaavan ajankohdan tason.

Power and Technology

Fortumin Power and Technology -segmentin sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat tyypillisesti suojausasteet, suojaushinta, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Mikäli sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, segmentin Pohjoismaissa saavuttaman sähkön tukkumyyntihinnan 1 euron muutos megawattituntia kohti johtaa noin 45 miljoonan euron muutokseen Fortumin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Lisäksi segmentin vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikuttaa mahdollinen lämpövoimatuotannon määrä ja siitä saatava tuotto.

Ruotsin ydinvoimalaitoksissa meneillään olevien monivuotisten investointiohjelmien tavoitteena on parantaa turvallisuutta ja käytettävyttä sekä lisätä nykyisten laitosten kapasiteettia. Investointiohjelmien toteuttaminen saattaa kuitenkin vaikuttaa käytettävyyteen. Investointiohjelmat

vaikuttavat Fortumin ydinvoimaosakkuusyhtiöltään ostaman sähkön hankintakustannuksiin lisäämällä poistoja ja rahoituskuluja osakkuusyhtiöissä.

EU:ssa tehtävien stressitestien perusteella Ruotsin ydinvoimaviranomainen (SSM) on päättänyt esittää uutta sääntelyä ruotsalaisiin ydinvoimaloihin. Asia on vireillä, ja lopullisia päätöksiä odotetaan vuoden 2014 loppuun mennessä. Fortumin näkemyksen mukaan korkean ydinvoimaturvallisuuden ohella EU-tasoisien turvallisuusvaatimusten yhtenäistäminen olisi erittäin tärkeää.

Ruotsin ydinjätemaksujen tarkistus tehdään kolmen vuoden välein, ja SSM on antanut ehdotuksen ydinjätemaksuista. Hallituksen päätöstä maksuista odotetaan vuoden 2014 loppuun mennessä.

Ruotsin uusi hallitus on ehdottanut asennetun ydinvoimakapasiteetin verotuksen nostamisesta 17 % vuodesta 2015 lähtien. Fortumin mielestä verotus kokonaisuudessaan tulisi tarkastella tulevan parlamentaarisen energiakomission toimesta, jotta saadaan laajapohjainen näkemys siitä kuinka energian- ja tehontarve voidaan ratkaista.

Venäjä

Vuoden 2007 jälkeen investointivelvoitesopimusten (CSA – ”uusi kapasiteetti”) perusteella rakennetulle tuotantokapasiteetille maksetaan takuuhintaa 10 vuoden ajan. Takuuhinnat on määritelty riittävän investointituoton varmistamiseksi. Keskustelua 10 vuoden ajanjakson pidentämisestä 15 vuodeksi on käyty Venäjän hallituksessa, mutta virallisia päätöksiä asiasta ei ole tehty.

Kapasiteettimaksut hallituksen investointivelvoitesopimukseen kuulumattomalle kapasiteetille määräytyvät huutokaupalla (CCS – ”vanha kapasiteetti”). Vuotta 2015 koskeva kapasiteettihuutokauppa (CCS – ”vanha kapasiteetti”, rakennettu ennen vuotta 2008) pidettiin syyskuussa 2014. Koko Fortumin kapasiteetti sai osallistua huutokauppaan ja suurin osa Fortumin huutokaupassa tarjoamista voimalaitoksista tuli myös valituksi. Fortumin kapasiteetista Venäjällä 195 MW ei tullut valituksi, mikä vastaa noin 3,7 %:ia Fortumin vanhasta kapasiteetista Venäjällä. Tälle kapasiteetille Fortum suunnittelee hankkivansa nk. forced mode -statuksen, joka myy kapasiteettia säännellyllä hinnalla.

Fortumin Russia-segmentin uusi kapasiteetti (CSA) on tärkeä tuloskasvuun vaikuttava tekijä Venäjällä. Uusien laitossyököiden myötä tuotannon ja myyntitulojen odotetaan kasvavan, ja uudelle tuotantokapasiteetille maksetaan myös huomattavasti korkeampia kapasiteettimaksuja kuin vanhalle kapasiteetille. Kapasiteettimaksut vaihtelevat kuitenkin voimalaitosten iän, sijainnin, tyypin ja koon mukaan. Myös sesonkivaihtelut ja käytettävyys vaikuttavat kapasiteettimaksuihin. Uuden kapasiteetin tuotto on taattu kapasiteettimarkkinoita koskevien sääntöjen mukaisesti. Kapasiteettimaksut voivat myös vaihdella hieman vuosittain, sillä tuotto on sidottu Venäjän pitkän aikavälin valtionobligaatioihin, joiden maturiteetti on 8–10 vuotta. Lisäksi viranomaisen tarkastelee kapasiteettimaksuja kolmen ja kuuden vuoden kuluttua laitoksen käyttöönotosta. Tarkastelussa huomioidaan sähkönmyyntituotot, ja on mahdollista, että tämän seurauksena myös uuden kapasiteetin kapasiteettimaksuja muutetaan.

Investointiohjelman loppuosan arvo lokakuussa 2014 oli syyskuun 2014 lopun valuuttakursseilla laskettuna noin 0,3 miljardia euroa.

Russia-segmentin tulos vaihtelee kausittain lämpöliiketoiminnan luonteesta johtuen; ensimmäinen ja viimeinen neljännes ovat selvästi vahvimmat.

Venäjän tytäryhtiön OAO Fortumin hankintahetkellä vuonna 2008 asetettu tavoite saavuttaa 500 miljoonan euron liikevoittotaso vuoden 2015 aikana perustui sen hetkiseen Venäjän ruplan kurssitasoon ja vastasi 18,2 miljardin ruplan tulosta kyseisenä ajankohtana. Kuten aiemmin on kerrottu, Russia-segmentin tulokseen vaikuttaa pääasiassa valuuttakurssien vaihtelu sekä myös Venäjän sähkön kysyntä, kaasun hintakehitys ja muun sääntelyn kehittyminen. Fortum pitää ruplamääräisen tavoitteensa muuttumattomana, mutta pääosin valuuttakurssimuutoksista johtuen euromääräinen tulostaso vaihtelee. Tällä hetkellä heikompi rupla tuo pienemmän tuloksen euroissa. Fortum tekee kaikkensa lieventääkseen negatiivisia vaikutuksia.

Vuonna 2013 energiaministeriö lausui, että uusi avasi julkisen keskustelun ehdottamalla uuden markkinamallin luomista sähkö- ja lämpöliiketoimintaan. Mallin tarkoituksena on varmistaa siirtymä taloudellisesti kestäväille lämpötariffitasolle vuoteen 2020 mennessä ja houkuttaa investointeja lämpömarkkinoille. Syyskuussa 2014 venäjän hallitus hyväksyi uuden markkinamallin sähkö- ja lämpöliiketoimintaan, jonka mukaisesti sähkö- ja lämpöliiketoiminta vapautuu 2020 mennessä, tai tietyillä alueilla 2023 mennessä.

Venäjän talouskehitysministeriön mukaan kaasuhintojen indeksointia ei suoriteta heinäkuussa 2014. Tästä huolimatta vuotuisen kaasuinnan nousun arvioidaan olevan 7,6 % vuonna 2014.

Distribution

Fortum arvioi tulevia sähkönsiirtoliiketoiminnan myyntimahdollisuuksia Ruotsin liiketoiminnan osalta. Päätös prosessin loppuunsaattamisesta riippuu muun muassa markkinoiden ja maan sääntelyn kehityksestä.

Ruotsissa on käynnissä oikeusprosessit liittyen valituksiin koskien vuosien 2012-2015 sähköverkkoliiketoiminnan taloudellista valvontajaksoa. Ruotsissa hallinto-oikeus antoi joulukuussa 2013 sähköyhtiöitä puoltavan päätöksen. Ruotsin energiamarkkinaviranomainen päätti valittaa päätöksestä ja sai valitusluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Näin ollen oikeusprosessi jatkuu. Oikeuskäsittelyn on arvioitu olevan vuoden 2014 neljänneksellä tai vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä.

Ruotsissa määritellään sähköverkon tuottoa säätelevää valvontamallia seuraavalle valvontajaksolle, joka kattaa vuodet 2016-2019. Ensimmäiset ehdotukset annettiin maaliskuussa 2014 ja päätöksiä yksityiskohdista odotetaan kuluvan vuoden aikana.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Fortum arvioi investointiensä olevan noin 0,9–1,1 miljardia euroa vuonna 2014. Luvut eivät sisällä mahdollisia yritysostoja. Suomen Distribution on mukana luvuissa vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen loppuun ja Norjan Distribution toisen neljänneksen loppuun asti. Vuosittaisten kunnossapitoinvestointien arvioidaan olevan vuonna 2014 noin 400-500 miljoonaa euroa eli alle poistojen tason. Suomen ja Norjan Distributionin osuus käyttöomaisuusinvestoinneista yhteensä oli vuositasona noin 150 miljoonaa euroa.

Fortum vähentää vähitellen rahoitustaan Tukholman kaupungin kanssa yhteisomistuksessa olevasta Fortum Värmestä vuosien 2014-2015 aikana. Syyskuun 2014 lopussa Fortum Värmen velkaosuus oli yhteensä noin 0,6 miljardia euroa.

Verotus

Fortumin vuoden 2014 veroasteeksi arvioidaan 19–21 %, kun osakkuus- ja yhteisyritysten tulosta, verovapaita myyntivoittoja ja kertaluonteisia erä ei oteta huomioon. Suomen yhteisöverokantaa laskettiin 24,5 %:sta 20 %:iin 1.1.2014 alkaen.

Suomen hallitus päätti kesäkuussa, ettei ennen vuotta 2004 rakennettuun vesi-, ja ydin- ja tuulivoimaan kohdistuvaa voimalaitosveroa (windfall-veroa) oteta käyttöön. Lopullinen päätös veron kumoamiseksi tehdään eduskunnassa syksyllä 2014.

Elokuussa konserniverokeskuksen oikeuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Fortumin oikeuspyynnön, joka koski verottajan joulukuussa 2013 vuodelta 2007 määräämiä jälkiveroja. Veronsaajien oikeudenvallontayksiköllä on asiassa valitusoikeus (liite 21).

Suojaukset

Syyskuun 2014 lopussa noin 70 % Power and Technology -segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu noin 43 euroon/MWh loppuvuodelle 2014. Vastaava luku vuodeksi 2015 oli noin 40 % noin 41 euroon/MWh ja vuodeksi 2016 oli noin 10 % noin 39 euroon/MWh.

Power and Technology -segmentin pohjoismainen suojaushinta ei sisällä lämpövoimatuotannon marginaalin suojausta. Suojausasteeseen eivät myöskään sisälly Fortumin hiililauhdevoiman fyysiset volyymit tai suojaukset eikä segmentin sähköntuonti Venäjältä.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset tehdään pääasiassa johdannaisopimuksilla, joista suurin osa on Nord Poolin termiinejä.

Osingon maksu

Yhtiökokous päätti, että 31.12.2013 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 1,10 euroa osakkeelta. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 11.4.2014 ja osinko maksettiin 22.4.2014.

*Espoo 22.10.2014
Fortum Oyj
Hallitus*

*Lisätietoja:
Tapio Kuula, toimitusjohtaja, puh. +358 10 452 4112
Timo Karttinen, talousjohtaja, puh. +358 10 453 6555*

Fortumin sijoittajasuhteet, Sophie Jolly, puh. +358 10 453 2552, Rauno Tiihonen, puh. +358 10 453 6150 ja Marja Mäkinen, puh. +358 10 452 3338, investors@fortum.com

Tiivistetty osavuosikatsaus on laadittu EU:ssa hyväksytyn IAS 34 Osavuosikatsaukset-standardin mukaisesti. Osavuosikatsausta ei ole tilintarkastettu.

Fortumin tilinpäätöstiedote vuodelta 2014 julkaistaan 4.2.2015 noin klo 9 Suomen aikaa ja vuoden 2014 tilinpäätös ja toimintakertomus julkaistaan viimeistään viikolla 10.

Tulostiedotus vuonna 2015:

- Osavuosikatsaus tammi–maaliskuulta julkaistaan 29.4.2015 noin klo 9.00
- Osavuosikatsaus tammi–kesäkuulta julkaistaan 17.7.2015 noin klo 9.00
- Osavuosikatsaus tammi–syyskuulta julkaistaan 22.10.2015 noin klo 9.00

Fortumin varsinainen yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi 31.3.2015 ja mahdolliseen osingonjakoon liittyvät päivämäärät ovat:

- osingon irtoamispäivä 1.4.2015
- osingon täsmäytyspäivä 2.4.2015
- osingon maksupäivä 14.4.2015

Jakelu:
NASDAQ OMX Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.fi

Osavuositarkastukseen liittyvää lisätietoa vuosineljänneksitaulukot mukaan lukien löytyvät Fortumin verkkosivuilta www.fortum.com/sijoittajat.

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	III/2014	III/2013 muutettu*	I-III/2014	I-III/2013 muutettu*	2013 muutettu*	Edelliset 12kk
Liikevaihto	4	976	1 060	3 466	3 918	5 309	4 857
Muut tuotot		13	9	36	40	93	89
Materiaalit ja palvelut		-433	-476	-1 444	-1 726	-2 270	-1 988
Henkilöstökulut		-97	-101	-312	-338	-460	-434
Poistot ja arvonalentumiset	4,10,11	-126	-169	-407	-459	-621	-569
Muut kulut		-151	-158	-424	-456	-648	-616
Vertailukelpoinen liikevoitto		183	167	915	979	1 403	1 339
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		-34	-70	1 863	22	106	1 947
Liikevoitto		149	96	2 778	1 002	1 508	3 284
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 12	1	3	111	115	178	174
Korkokulut		-59	-77	-193	-226	-301	-268
Korkotuotot		23	19	65	56	75	84
Johdannaisten käyvän arvon muutokset		-9	-2	-10	-8	-16	-18
Muut rahoituserät - netto		-11	-12	-31	-35	-47	-43
Rahoitustuotot ja -kulut		-56	-72	-169	-212	-289	-246
Voitto ennen veroja		95	27	2 721	904	1 398	3 215
Tuloverot	8	-11	3	-134	-157	-186	-163
Kauden voitto		84	30	2 587	748	1 212	3 051
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		85	31	2 583	746	1 204	3 041
Määräysvallattomille omistajille		-1	-1	4	2	8	10
		84	30	2 587	748	1 212	3 051
Osaakohtainen tulos (euroa per osake)							
Laimentamaton		0,10	0,04	2,91	0,84	1,36	3,42
Laimennettu		0,10	0,04	2,91	0,84	1,36	3,42

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu*	I-III/2014	I-III/2013 muutettu*	2013 muutettu*	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto	183	167	915	979	1 403	1 339
Kertaluonteiset erät (luovutusvoitot ja -tappiot)	8	39	1 933	44	61	1 950
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	-40	-105	-64	-48	21	5
Ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu	-2	-4	-6	27	23	-10
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-34	-70	1 863	22	106	1 947
Liikevoitto	149	96	2 778	1 002	1 508	3 284

*Vertailuvuoden 2013 tiedot ovat muutettu Fortum Värmen kirjanpitoikäsiittelystä johtuen, lisätietoja liitetiedosta 2

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu	I-III/2014	I-III/2013 muutettu	2013 muutettu	Edelliset 12kk
Kauden voitto	84	30	2 587	748	1 212	3 051
Muut laajan tuloksen erät						
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:						
Kassavirran suojaukset						
Käyvän arvon muutokset	-19	-52	-24	15	96	57
Siirrot tuloslaskelmaan	-20	-22	-58	-47	-51	-62
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	-1	-8	-4	-7	-8	-5
Verot	9	25	18	10	-6	2
Nettosijoitusten suojaus						
Käyvän arvon muutokset	13	6	35	18	28	45
Verot	-3	-2	-6	-5	-7	-8
Muuntoerot	-191	-55	-310	-326	-478	-462
Osuus osakkuusyritysten muista laajan tuloksen eristä	-2	17	5	20	42	27
Muut muutokset	0	0	-3	0	0	-3
	-214	-91	-347	-322	-384	-409
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:						
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot	-31	11	-34	13	44	-3
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-12	-13	-8	21	9	-20
	-43	-2	-42	34	53	-23
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen	-257	-93	-389	-288	-331	-432
Laaja tulos yhteensä	-174	-62	2 197	460	882	2 619
Laajan tuloksen jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille	-169	-60	2 199	464	881	2 616
Määräysvallattomille omistajille	-5	-2	-2	-4	1	3
	-174	-62	2 197	460	882	2 619

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	30.9.2014	30.9.2013 muutettu	31.12.2013 muutettu	1.1.2013 muutettu
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet	10	346	408	384	427
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	12 233	14 095	12 849	14 235
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4, 12	2 318	2 311	2 341	2 373
Osuus valtion ydinjätehuoltorahastosta	15	763	736	744	678
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		68	69	77	68
Laskennalliset verosaamiset		126	160	126	169
Johdannaisinstrumentit	5	478	324	367	452
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	13	2 096	2 491	2 598	2 555
Pitkäaikaiset varat yhteensä		18 429	20 594	19 486	20 958
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus		257	286	264	298
Johdannaisinstrumentit	5	187	174	307	233
Myyntisaamiset ja muut saamiset		588	668	869	1 044
Rahat ja pankkisaamiset	14	2 178	1 094	1 250	961
Myytävänä olevat omaisuuserät	6	0	0	1 173	0
Lyhytaikaiset varat yhteensä		3 211	2 221	3 863	2 537
Varat yhteensä		21 640	22 816	23 348	23 495
OMA PÄÄOMA					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma		3 046	3 046	3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73	73	73
Kertyneet voittovarot		8 159	6 538	6 851	7 020
Muut oman pääoman erät		-24	-56	54	-99
Yhteensä		11 255	9 601	10 024	10 039
Määräysvallattomat omistajat		81	101	101	108
Oma pääoma yhteensä		11 336	9 702	10 124	10 147
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	14	5 954	7 061	6 936	7 647
Johdannaisinstrumentit	5	220	156	181	182
Laskennalliset verovelat		1 265	1 527	1 338	1 561
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	15	763	736	744	678
Muut varaukset	16	13	168	94	199
Eläkeveloitteet		86	89	50	120
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		151	462	148	467
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		8 451	10 198	9 492	10 854
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	14	1 015	1 866	2 103	1 071
Johdannaisinstrumentit	5	76	132	95	271
Ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma		762	917	994	1 152
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	6	0	0	540	0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		1 853	2 915	3 732	2 494
Vieras pääoma yhteensä		10 303	13 113	13 224	13 348
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		21 640	22 816	23 348	23 495

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovarat		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassavirta- suojauskset	Muut laajan tuloksen erät	Muut laajan tuloksen erät osakkuus- vhtiöissä			
Oma pääoma 31.12.2013	3 046	73	7 500	-649	66	-51	38	10 024	101	10 124
Kauden tulos			2 583					2 583	4	2 587
Muuntoerot				-303	-1	1	-1	-305	-6	-310
Kauden muut laajan tuloksen erät			-3		-68	-5	-3	-79	0	-79
Laaja tulos yhteensä			2 580	-303	-69	-4	-4	2 199	-2	2 197
Osingonjako			-977					-977		-977
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-2	-2
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			8					8	-15	-7
Oma pääoma 30.9.2014	3 046	73	9 111	-952	-3	-56	34	11 255	81	11 336
Oma pääoma 1.1.2013	3 046	73	7 193	-173	36	-118	-17	10 039	108	10 147
Kauden tulos			746					746	2	747
Muuntoerot				-325	-1	1	4	-321	-5	-326
Kauden muut laajan tuloksen erät					-29	26	42	39	-1	38
Laaja tulos yhteensä			746	-325	-30	27	46	464	-4	459
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-3	-3
Muut			-15					-15		-15
Oma pääoma 30.9.2013	3 046	73	7 036	-498	6	-91	29	9 601	101	9 702
Aiemmin raportoitu oma pääoma 31.12.2012	3 046	73	7 193	-173	34	-133	0	10 040	603	10 643
Laadintaperiaatteen muutos (Liite 2)					2	15	-17	-1	-495	-496
Oma pääoma 1.1.2013	3 046	73	7 193	-173	36	-118	-17	10 039	108	10 147
Kauden tulos			1 204					1 204	8	1 212
Muuntoerot				-476	-1	2	4	-471	-7	-478
Kauden muut laajan tuloksen erät					31	65	51	148	0	148
Laaja tulos yhteensä			1 204	-476	30	67	55	881	1	882
Osingonjako			-888					-888		-888
Osingonjako määräysvallattomille omistajille								0	-3	-3
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			1					1		1
Muut			-10					-10	-5	-15
Oma pääoma 31.12.2013	3 046	73	7 500	-649	66	-51	38	10 024	101	10 124

Muuntoerot

Muuntoerot vaikuttivat emoyhtiön omistajille kuuluvaan osuuteen omasta pääomasta -305 miljoonaa euroa vuoden 2014 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana (I-III/2013: -321). Muuntoerot syntyivät pääosin Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun vaikutuksesta, yhteensä -324 miljoonaa euroa (I-III/2013: -300 johtuen pääosin Venäjän ruplan, Ruotsin ja Norjan kruunun muutoksista).

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskikurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Katso lisätietoja käytetyistä kurseista liitetiedosta 7 Valuuttakurssit.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista oli -69 miljoonaa euroa vuoden 2014 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana (I-III/2013: -30), ja se liittyi lähinnä sähkön hinnan kassavirtasuojaukseen, johon sovelletaan suojauskasentaa. Kun sähkön hinta on alhaisempi/korkeampi kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on positiivinen/negatiivinen.

Osingonjako

Vuoden 2013 osingonjaosta, 1,10 euroa osaketta kohti ja yhteensä 977 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 8.4.2014. Osinko maksettiin 22.4.2014.

Vuoden 2012 osingonjaosta, 1,00 euroa osaketta kohti ja yhteensä 888 miljoonaa euroa päätettiin yhtiökokouksessa 9.4.2013. Osinko maksettiin 19.4.2013.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu	I-III/2014	I-III/2013 muutettu	2013 muutettu	Edelliset 12kk
Liiketoiminnan rahavirta						
Kauden voitto	84	30	2 587	748	1 212	3 051
Oikaisuerät:						
Verot	11	-3	134	157	186	163
Rahoitustuotot ja -kulut	56	72	169	212	289	246
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta	-1	-3	-111	-115	-178	-174
Poistot ja arvonalentumiset	126	169	407	459	620	568
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)	276	265	3 185	1 461	2 129	3 853
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	18	59	-1 903	-104	-262	-2 061
Saadut korot	17	11	62	36	62	88
Maksetut korot	-40	-49	-281	-301	-371	-351
Saadut osingot	9	15	57	71	74	60
Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät	60	91	213	-49	47	309
Maksetut välittömät verot	-68	-68	-164	-149	-210	-225
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	273	324	1 170	966	1 469	1 673
Käyttöpääoman muutos	15	77	140	185	79	34
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	288	401	1 310	1 150	1 548	1 708
Investointien rahavirta						
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-194	-259	-524	-670	-1 004	-858
Hankitut osakkeet	-33	0	-60	-12	-15	-63
Käyttöomaisuuden myynnit	9	12	18	16	66	68
Myydyt osakkeet	1	92	2 687	107	122	2 702
Tulot korollisista saamisista myydyiltä tytäryhtiöiltä	0	0	131	22	22	131
Osakaslainat osakkuusyrityksille	197	-96	420	40	-136	244
Muutos muissa korollisissa saamisissa	-9	0	5	-1	2	8
Investointien rahavirta yhteensä	-29	-249	2 677	-497	-944	2 230
Rahavirta ennen rahoitusta	259	152	3 987	653	604	3 938
Rahoituksen rahavirta						
Pitkäaikaisten velkojen nostot	1	7	48	775	781	54
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	-226	-75	-1 469	-94	-636	-2 011
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-9	-20	-667	-309	438	80
Osingonjako emoyhtiön omistajille	0	0	-977	-888	-888	-977
Muut rahoituserät	16	5	9	10	22	21
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-218	-82	-3 057	-507	-284	-2 834
Laskelman mukainen rahojen ja pankkisaamisten muutos	42	70	929	146	320	1 103
Rahat ja pankkisaamiset kauden alussa	2 157	1 025	1 265	961	961	1 094
Rahojen ja pankkisaamisten kurssimuutokset	-20	-1	-16	-14	-17	-19
Rahat ja pankkisaamiset kauden lopussa ¹⁾	2 178	1 094	2 178	1 094	1 265	2 178

¹⁾ Sisältäen 15 miljoonaa euroa rahavaroja liittyen vuoden 2013 lopussa taseen myytävänä oleviin omaisuuseriin.

Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua

Muut tuotot ja kulut joihin ei liity maksua sisältää pääasiassa liiketoiminnan rahavirrasta oikaistut myyntivoitot -1 933 miljoonaa euroa (I-III/2013: -44) sekä johdannaisten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset 39 miljoonaa euroa (I-III/2013: -46). Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynneistä saadut rahavirrat esitetään kokonaisuudessaan investointien rahavirrassa.

Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät

Toteutuneet kurssierot ja muut rahoituserät sisältää toteutuneita kurssieroja 216 miljoonaa euroa vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana (I-III/2013: -46), jotka aiheutuivat pääasiassa Fortumin ruotsalaisten ja venäläisten tytäryritysten ulkoisesta rahoituksesta sekä siitä, että konsernin pääasiallinen ulkoinen rahoitus on euroissa. Toteutuneet kurssierot johtuvat konsernin sisäisiä lainoja suojaavien valuuttatermiinien jatkamisesta ja siitä, että suurin osa näistä termeistä erääntyy 12 kk sisällä.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu	I-III/2014	I-III/2013 muutettu	2013 muutettu	Edelliset 12kk
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	12	81	206	332	92	-34
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	3	-2	2	3	24	23
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	0	-2	-68	-150	-37	45
Yhteensä	15	77	140	185	79	34

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu	I-III/2014	I-III/2013 muutettu	2013 muutettu	Edelliset 12kk
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	234	270	521	677	1 005	849
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	-26	3	37	41	60	56
Aktivoitujen korkokulujen siirto rahavirtalaskelman maksettuihin korkoihin	-14	-13	-35	-48	-60	-47
Yhteensä	194	259	524	670	1 004	858

Käyttöomaisuusinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 521 miljoonaa euroa (I-III/2013: 677). Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit, 524 miljoonaa euroa (I-III/2013: 670), eivät sisällä vielä maksamattomia investointeja, toisin sanoen investointeihin liittyvien ostovelkojen muutosta määrältään 37 miljoonaa euroa (I-III/2013: 41) eikä aktivoitua vieraan pääoman kuluja määrältään -35 miljoonaa euroa (I-III/2013: -48). Aktivoidut vieraan pääoman kulut on esitetty maksetuissa koroissa.

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana 60 miljoonaa euroa (I-III/2013: 12).

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu	I-III/2014	I-III/2013 muutettu	2013 muutettu	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	0	2	2 684	18	22	2 688
Tulot korollisista saamisista myydyiltä tytäryhtiöiltä	0	0	131	22	22	131
Myydyt osakkuusyrittösakkeet	0	90	1	90	100	11
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	1	0	0	1
Yhteensä	1	92	2 818	129	144	2 833

Osakkeiden bruttomyyntit vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 2 821 miljoonaa euroa (I-III/2013: 129), katso liite 6.

Nettovelan muutokset

milj. euroa	III/2014	III/2013 muutettu	I-III/2014	I-III/2013 muutettu	2013 muutettu	Edelliset 12kk
Nettovelka kauden alussa	5 008	7 975	7 793	7 757	7 757	7 834
Muuntoerot	30	40	-68	-44	-106	-130
Käyttökate	276	265	3 185	1 461	2 129	3 853
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua sekä maksetut rahoituskulut ja verot	-3	59	-2 015	-496	-660	-2 179
Käyttöpääoman muutos	15	77	140	185	79	34
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-194	-259	-524	-670	-1 004	-858
Yrityshankinnat	-33	0	-60	-12	-15	-63
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit	9	104	2 705	123	188	2 770
Tulot myytyjen yhtiöiden korollisista saamisista	0	0	131	22	22	131
Osakaslainat osakkuusyrityksille	197	-96	420	40	-136	244
Muutos muissa korollisissa saamisissa	-9	0	5	-1	2	8
Osingot	0	0	-977	-888	-888	-977
Muut rahoitustoiminnot	16	5	9	10	22	21
Nettorahavirta (- nettovelan kasvu)	275	155	3 018	-226	-261	2 983
Joukkovelkakirjojen käypien arvojen muutos, arvostus jaksotettuun hankintamenoön ja muut muutokset	27	-26	83	-105	-119	69
Nettovelka kauden lopussa	4 790	7 834	4 790	7 834	7 793	4 790

Tunnusluvut

	30.9.2014	30.9.2013 muutettu	31.12.2013 muutettu	Edelliset 12kk
Käyttökate, milj. euroa	3 185	1 461	2 129	3 854
Vertailukelpoinen käyttökate, milj. euroa	1 317	1 429	1 975	1 864
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	2,91	0,84	1,36	3,42
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	18 305	18 630	19 183	18 305
Korollinen nettovelka, milj. euroa	4 790	7 834	7 793	4 790
Korollinen nettovelka ilman Värmen rahoitusta, milj. euroa	4 152	6 758	6 658	4 152
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	581	690	1 020	911
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	521	677	1 005	849
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	17,4	8,0	9,0	18,9
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	26,4	10,0	12,0	29,0
Nettovelka/käyttökate ¹⁾	1,3	4,0	3,7	1,2
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate ¹⁾	2,7	4,1	3,9	2,6
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate ¹⁾	2,4	3,5	3,4	2,2
Korkokate	21,7	5,9	6,7	17,8
Korkokate sisältäen aktivoidut vieraan pääoman menot	17,0	4,6	5,3	14,2
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta/korollinen nettovelka, % ¹⁾	31,1	16,6	18,8	34,9
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta/korollinen nettovelka ilman Värmen rahoitusta, % ¹⁾	35,8	19,3	22,1	40,3
Velkaantumisaste, %	42	81	77	
Oma pääoma/osake, euroa	12,67	10,81	11,28	
Omavaraisuusaste, %	52	43	43	
Henkilöstön lukumäärä	8 701	9 412	9 186	
Henkilöstö keskimäärin	8 888	9 611	9 532	
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 367	888 367	888 367	

1) Neljänneksen luvut on muutettu vastaamaan vuositasen lukuja, lukuunottamatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat liitetiedossa 24.

Konsernin lyhennetyt osavuositiedot

1. Laadintaperusta

Konsernin lyhennetty osavuositiedot on laadittu EU:ssa käyttöön otettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedosta tulee lukea yhdessä vuoden 2013 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Osavuositiedoksessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

2. Laadintaperiaatteet

Noudatettavat laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2013 noudattamien periaatteiden ja esitettävien kanssa, paitsi alla mainittujen laadintaperiaatteiden osalta.

Uusien IFRS standardien käyttöönotto 1.1.2014 alkaen

Fortum Värmeen kohdistuva laadintaperiaatteiden muutos

Fortum otti käyttöön uudet IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja IFRS 11 Yhteisjärjestelyt -standardit 1.1.2014 alkaen. IFRS 10 rakentuu periaatteille, joiden mukaan määräysvalta ratkaisee, sisällytetäänkö tietty yhteisö emoyrityksen konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää uutta ohjeistusta sellaisia tapauksia varten, joissa määräysvallan olemassaolo on vaikeaa todeta. IFRS 11 korvaa aikaisemman yhteisyrityksiä käsitelleen IAS 31-standardin. IFRS 11 -standardin mukaan yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä.

Uusien standardien soveltaminen Fortum-konsernissa vaikuttaa Tukholman kaupungin kanssa yhdessä omistetun AB Fortum Värme samägt med Stockholms stadin (Fortum Värme) käsittelyyn. Yhtiö luokitellaan yhteisyritykseksi ja yhdistellään konserniin pääomaosuusmenetelmällä 1.1.2014 alkaen. Fortum Värme on kaukolämpöyhtiö, jonka sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitokset tuottavat sähköä ja lämpöä Tukholman alueelle. Ennen muutosta Fortum Värme käsiteltiin konsernissa tytäryrityksenä, jossa määräysvallattomilla omistajilla oli 50 % osuus.

Lisätietoja laadintaperiaatteen muutoksen vaikutuksesta on annettu vuoden 2014 ensimmäisen osavuositiedot liitetiedossa 2 sekä osavuositiedot liitteessä.

3. Kriittiset tilinpäätösarviot ja harkinnat

Osavuositiedot laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet tulokset saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Tämän osavuositiedot laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2013.

4. Tiedot segmenteittäin

Fortum uudisti liiketoimintarakenteensa 1.3.2014 alkaen. Uudelleenorganisoinnin myötä Fortumin raportoitavia segmenttejä on jatkossa neljä viiden sijaan. Aikaisemmin erillisinä raportoidut Heat- ja Electricity Sales-segmentit raportoidaan jatkossa yhdessä Heat, Electricity Sales and Solutions-segmenttinä. Muutoksella on myös ollut muita pienempiä vaikutuksia segmenttien sisältöön liittyen lähinnä tiettyjen keskitettyjen toimintojen siirtämiseen osaksi liiketoiminta-alueita. Fortum raportoi tuloksensa uuden liiketoimintarakenteen mukaisesti vuoden 2014 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen. IFRS:n mukaiset raportoitavat segmentit on uudelleennimetty vastaavasti.

Yhtiön neljä raportointisegmenttiä liiketoiminta-alueineen ovat:

- Power and Technology - Vesi-, ydin- ja lämpövoimatuotanto, asiantuntijapalveluita tarjoava Power solutions, tuotannon ohjaus ja trading sekä tutkimus-, kehitys- ja teknologiatoinnot. Segmentti koostuu kahdesta liiketoiminta-alueesta: Hydro Power and Technology-divisioonasta ja Nuclear and Thermal Power-divisioonasta.
- Heat, Electricity Sales and Solutions - Sähkön ja lämmön yhteistuotanto (CHP), kaukolämpöliiketoiminta ja yritysten lämpöratkaisut, aurinkovoiman tuotanto, sähkön myynti ja siihen liittyvät ratkaisut sekä konsernitason kestävä kehityksen toiminnot.
- Russia - Fortumin liiketoiminta Venäjällä.
- Distribution - Sähkönjakelu liiketoiminta.

Kvartterikohtaisia uuden liiketoimintarakenteen mukaisia segmenttitietoja vuodelta 2013 on esitetty vuoden 2014 ensimmäisen osavuositiedot liitteessä.

Myyntien sähkönsiirto- ja lämpöliiketoimintojen luvut sisältyvät segmenttitietoihin siihen saakka kun liiketoiminnan myynnit saatettiin päätökseen. Maakohtaisia sähkönsiirtoliiketoiminnan tietoja on esitetty osavuositiedot yhteydessä julkistettavassa Quarterly information -dokumentissa.

Liikevaihto						Edelliset
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Sähkönmyynti ilman välillisiä veroja	709	710	2 234	2 481	3 284	3 037
Lämmön myynti	94	101	524	575	828	777
Sähkön siirto	120	207	546	758	1 024	812
Muut myynnit	54	42	162	104	173	231
Yhteensä	976	1 060	3 466	3 918	5 309	4 857

Liikevaihto segmentteittäin						Edelliset
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Power and Technology ¹⁾	495	496	1 568	1 709	2 252	2 111
- josta sisäistä	8	9	62	44	69	87
Heat, Electricity Sales and Solutions ¹⁾	224	255	939	1 094	1 516	1 361
- josta sisäistä	4	15	26	66	87	47
Russia	207	210	774	805	1 119	1 088
- josta sisäistä	0	0	0	0	0	0
Distribution	130	217	578	784	1 064	858
- josta sisäistä	4	6	12	13	19	18
Muut ¹⁾	14	14	42	43	63	62
- josta sisäistä	11	12	33	37	54	50
Nord Pool netotus ²⁾	-67	-90	-301	-356	-478	-423
Eliminoinnit	-26	-42	-134	-161	-228	-201
Yhteensä	976	1 060	3 466	3 918	5 309	4 857

¹⁾ Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta.

²⁾ Tuntiperusteiset myynnit ja ostot Nord Poolilta netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai netto-ostaja.

Vertailukelpoinen liikevoitto segmentteittäin						Edelliset
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Power and Technology	167	139	601	652	859	808
Heat, Electricity Sales and Solutions	-4	-3	55	68	109	96
Russia	1	-15	102	46	156	212
Distribution	36	59	200	256	332	276
Muut	-16	-14	-43	-42	-54	-55
Yhteensä	183	167	915	979	1 403	1 339

Liikevoitto segmentteittäin						Edelliset
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Power and Technology	124	44	537	644	922	815
Heat, Electricity Sales and Solutions	4	8	116	83	134	167
Russia	1	-15	102	46	156	212
Distribution	36	76	2 066	274	349	2 141
Muut	-16	-17	-44	-45	-53	-52
Yhteensä	149	96	2 778	1 002	1 508	3 284

Kertaluonteiset erät segmentteittäin						Edelliset
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Power and Technology	1	14	6	18	25	13
Heat, Electricity Sales and Solutions	8	9	61	9	18	70
Russia	0	0	0	0	0	0
Distribution	0	17	1 865	17	17	1 865
Muut	0	0	0	0	1	1
Yhteensä	8	39	1 933	44	61	1 950

Kertaluonteiset erät vuoden kolmannella neljänneksellä koostuvat aineellisten hyödykkeiden myyntivoitoista.

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät segmenteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology 1)	-43	-109	-70	-26	38	-6
Heat, Electricity Sales and Solutions	1	2	0	6	7	1
Russia	0	0	0	0	0	0
Distribution	0	0	1	1	0	0
Muut	0	-3	0	-2	1	3
Yhteensä	-42	-110	-69	-21	45	-3

¹⁾ Sisältää Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuteen kohdistuvan kirjanpitokäsittelyn vaikutukset, yhteensä milj. euroa:

	-2	-4	-6	27	23	-10
--	----	----	----	----	----	-----

Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät pääasiassa niiden tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisinstrumenttien vaikutuksen, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa IAS 39 mukaisesti. Muut-segmentti sisältää pääosin erät, jotka syntyvät suojauslaskennan statuksen muuttuessa konsernitasolla. Power and Technology -segmenttiin sisältyy kirjanpitokäsittelyn vaikutus, joka aiheutuu siitä, että IFRIC 5:n mukaan Fortumin Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa.

Vertailukelpoinen käyttökate segmenteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology	197	190	692	765	1 007	934
Heat, Electricity Sales and Solutions	20	23	130	142	211	199
Russia	40	23	217	143	258	332
Distribution	67	113	318	417	548	449
Muut	-15	-13	-39	-39	-49	-49
Yhteensä	309	336	1 317	1 429	1 975	1 863

Käyttökate (EBITDA) lasketaan lisäämällä poistot ja arvonalentumiset liikevoittoon. Vertailukelpoinen käyttökate ei sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eräiä eikä tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutusta.

Poistot ja arvonalentumiset segmenteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology ¹⁾	30	51	91	113	148	126
Heat, Electricity Sales and Solutions	25	26	75	75	102	102
Russia	39	37	119	107	150	162
Distribution	31	54	118	161	216	173
Muut	2	1	4	4	5	5
Yhteensä	126	169	407	459	621	569

¹⁾ Sisältää vuoden 2013 kolmannella neljänneksellä kirjatun 20 miljoonan euron arvonalentumiskirjauksen liittyen Inkoon voimalaitoksen sulkemiseen.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta segmenteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology ^{1), 2)}	-7	-13	-27	-22	4	-1
Heat, Electricity Sales and Solutions	0	1	63	64	91	90
Russia	5	6	36	47	46	35
Distribution	0	3	3	4	4	3
Muut	4	6	35	23	32	44
Yhteensä	1	3	111	115	178	174

¹⁾ Sisältää kirjanpitokäsittelyn vaikutukset, jotka johtuvat Fortumin osakkuusyhtiöiden osuuksista suomalaisissa ja ruotsalaisissa ydinjätehuoltorahastoissa, yhteensä milj. euroa:

	2	-3	-2	-5	-6	-3
--	---	----	----	----	----	----

²⁾ Suurin osa Power and Technology-segmentin osakkuusyhtiöistä on tuotantoyhtiöitä, joita Fortum ostaa sähköä omakustannushintaan, johon sisältyvät korot, valmisteverot ja välittömät verot.

Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä segmentteittäin

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Power and Technology	859	868	896
Heat, Electricity Sales and Solutions	623	569	592
Russia	472	479	463
Distribution	0	53	52
Muut	364	341	339
Yhteensä	2 318	2 311	2 341

Katso lisätietoja osuuksista osakkuus- ja yhteisyrityksissä liitteestä 12 ja osakkuusyrittäjädivestoinneista liitteestä 6.

Investoinnit käyttöomaisuuteen segmentteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology	65	48	137	117	179	199
Heat, Electricity Sales and Solutions	30	37	56	96	123	83
Russia	105	125	234	294	435	375
Distribution	29	56	89	165	255	179
Muut	5	3	5	5	12	12
Yhteensä	234	269	521	677	1 005	849
Josta aktivoituja vieraan pääoman menoja	14	13	35	48	60	47

Bruttoinvestoinnit osakkeisiin segmentteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology	1	0	1	1	2	2
Heat, Electricity Sales and Solutions	29	0	29	11	11	29
Russia	0	0	27	0	0	27
Distribution	0	0	0	0	0	0
Muut	3	0	3	0	2	5
Yhteensä	32	0	60	13	15	62

Bruttodivestoinnit osakkeisiin segmentteittäin

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Power and Technology	0	40	1	75	79	5
Heat, Electricity Sales and Solutions	0	0	136	0	11	147
Russia	0	0	1	0	0	1
Distribution	0	52	2 682	52	52	2 682
Muut	0	0	2	0	0	2
Yhteensä	1	92	2 821	127	142	2 836

Lisätietoja divestoinneista liitteestä 6 ja rahavirtalaskelman lisätiedoista.

Sidottu pääoma segmentteittäin

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Power and Technology	6 083	6 285	6 355
Heat, Electricity Sales and Solutions	2 188	2 275	2 295
Russia	3 670	3 795	3 846
Distribution	2 634	3 759	3 745
Muut	338	297	295
Yhteensä	14 913	16 410	16 537

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto segmenteittäin			
%	Edelliset		
	12kk	31.12.2013	
Power and Technology	13,2	13,8	
Heat, Electricity Sales and Solutions	8,3	8,7	
Russia	6,6	5,2	
Distribution	8,9	8,8	
Muut	-3,3	-6,9	

Sidotun pääoman tuotto segmenteittäin			
%	Edelliset		
	12kk	31.12.2013	
Power and Technology	13,1	14,5	
Heat, Electricity Sales and Solutions	11,4	9,7	
Russia	6,6	5,2	
Distribution ¹⁾	68,5	9,3	
Muut	-2,4	-8,5	

¹⁾ Myyntivoitto vaikuttaa edelliset 12kk lukuun (lisätietoja liitteestä 6).

Sidotun pääoman tuotto on laskettu jakamalla vuotuisen liikevoiton ja 'Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta' -erän summa keskimääräisellä sidotulla pääomalla. Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttämällä avaavan taseen ja kunkin neljänneksen lopun arvoja.

Varat segmenteittäin			
milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Power and Technology	7 071	7 315	7 366
Heat, Electricity Sales and Solutions	2 616	2 705	2 860
Russia	3 904	4 189	4 150
Distribution	2 712	4 229	4 271
Muut	482	446	437
Eliminoinnit	-151	-229	-293
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	16 635	18 655	18 791
Korolliset saamiset	2 101	2 453	2 477
Laskennalliset verosaamiset	126	160	126
Muut varat ¹⁾	599	452	704
Rahat ja pankkisaamiset	2 178	1 094	1 250
Varat yhteensä	21 640	22 816	23 348

¹⁾ Muut varat vuoden 2013 lopussa sisältävät pankkisaamia 15 miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen myytävänä oleviin omaisuuseriin.

Vieras pääoma segmenteittäin			
milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Power and Technology	988	1 031	1 010
Heat, Electricity Sales and Solutions	429	429	565
Russia	234	394	304
Distribution	78	471	526
Muut	145	149	142
Eliminoinnit	-151	-229	-293
Sidottuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	1 722	2 244	2 254
Laskennalliset verovelat	1 265	1 527	1 338
Muu vieras pääoma	345	415	573
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma	3 331	4 186	4 166
Korollinen vieras pääoma ¹⁾	6 969	8 927	9 058
Oma pääoma	11 336	9 700	10 124
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä	21 640	22 816	23 348

¹⁾ Korollinen vieras pääoma vuoden 2013 lopussa sisältää 20 miljoonaa euroa korollisia velkoja, jotka sisältyvät taseen myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyviin

Muut varat ja muu vieras pääoma, jotka eivät sisälly sidottuun pääomaan segmenteittäin, sisältävät pääasiassa tuloverosaamiset ja -velat, jaksotetut korkokulut, korkojohdannaisista johtuvat saamiset ja velat, sekä sellaiset suojauksista johtuvat saamiset ja velat, joihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Henkilöstön lukumäärä					
			30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Power and Technology			1 678	1 889	1 723
Heat, Electricity Sales and Solutions			1 862	1 987	1 968
Russia			4 253	4 197	4 162
Distribution			380	802	805
Muut			528	537	528
Yhteensä			8 701	9 412	9 186

Henkilöstö keskimäärin					
			I-III/2014	I-III/2013	2013
Power and Technology			1 697	1 935	1 900
Heat, Electricity Sales and Solutions			1 943	2 074	2 051
Russia			4 188	4 265	4 245
Distribution			524	780	786
Muut			537	556	550
Yhteensä			8 888	9 611	9 532

Henkilöstö keskimäärin lasketaan käyttäen koko raportointikauden kuukausittaisia keskiarvoja.

5. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2013 konsernitilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on todettavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2013 liitetiedossa 17 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1			Taso 2			Taso 3			Netotus ²⁾			Yhteensä		
	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013
Pitkäaikaisissa varoissa															
Myytävissä olevat rahoitusvarat ¹⁾	1	1	1				29	29	30				30	30	31
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				15	34	54				-5	-14	-12	10	19	42
Ei sovelleta suojauslaskentaa				62	46	71				-19	-20	-28	43	26	43
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				214	84	94							214	84	94
Ei sovelleta suojauslaskentaa				205	167	186							205	167	186
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Sovelletaan suojauslaskentaa													0	0	0
Ei sovelleta suojauslaskentaa	8	34	3	1						-3	-6		7	27	3
Pitkäaikaisissa varoissa yhteensä	9	35	4	497	331	405	29	29	30	-27	-40	-40	508	354	399
Lyhytaikaisissa varoissa															
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				56	35	127				-13	-25	-23	44	10	104
Ei sovelleta suojauslaskentaa	2	4	2	91	89	250				-54	-66	-164	40	27	88
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				19	5	5							19	6	5
Ei sovelleta suojauslaskentaa				55	58	80							55	58	80
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Sovelletaan suojauslaskentaa		2	1									-1	0	2	0
Ei sovelleta suojauslaskentaa	49	171	59	4						-22	-100	-32	30	71	29
Lyhytaikaisissa varoissa yhteensä	51	177	62	225	187	462	0	0	0	-89	-191	-220	187	174	307
Yhteensä	60	212	66	722	518	867	29	29	30	-116	-231	-260	696	528	706

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2			Taso 3			Netotus ²⁾			Yhteensä			
	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013	30.9. 2014	30.9. 2013	30.12. 2013
Pitkäaikaisissa veloissa															
Myytävisissä olevat rahoitusvelat ³⁾				1 258	1 413	1 299							1 258	1 413	1 299
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				13	21	19				-5	-14	-12	8	6	7
Ei sovelleta suojauslaskentaa				57	33	58				-19	-20	-28	38	14	30
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				79	58	72							79	58	72
Ei sovelleta suojauslaskentaa				92	65	71							92	65	71
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Ei sovelleta suojauslaskentaa	5	19	2							-3	-6		3	12	2
Pitkäaikaisissa veloissa yhteensä	5	19	2	1 499	1 590	1 519	0	0	0	-27	-40	-40	1 478	1 568	1 480
Lyhytaikaisissa veloissa															
Johdannaisinstrumentit															
Sähköjohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				14	26	23				-13	-25	-23	2	2	0
Ei sovelleta suojauslaskentaa		5	3	65	71	192				-54	-66	-164	12	10	31
Korko- ja valuuttajohdannaiset															
Sovelletaan suojauslaskentaa				18	5	5							18	5	5
Ei sovelleta suojauslaskentaa				31	57	48							31	57	48
Öljy- ja muut futuurit ja termiinit															
Sovelletaan suojauslaskentaa		5	2									-1	0	5	1
Ei sovelleta suojauslaskentaa	36	153	41							-22	-100	-32	14	53	10
Lyhytaikaisissa veloissa yhteensä	36	163	46	128	159	268	0	0	0	-89	-191	-220	76	132	95
Yhteensä	41	182	48	1 627	1 749	1 787	0	0	0	-116	-231	-260	1 554	1 700	1 575

¹⁾ Myytävissä olevat rahoitusvarat, jotka ovat muita kuin osakkuus- ja yhteisyritysosakkeita, koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista, arvoltaan 29 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 30). Osakkeiden käypää arvoa ei pystytä määrittämään luotettavasti ja ne on arvostettu hankintamenoonsa vähennettynä mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyvien listattujen yritysten osakkeiden käypä arvo oli 1 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 1). Fortumin omaan pääomaan kirjattujen kertyneiden käypien arvojen muutokset olivat -3 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: -3).

²⁾ Kun sähkö-, öljy ja muiden hyödykeperässien kanssa tehdyillä standardijohdannaispimuksilla on samanaikainen toimitus, saamiset ja velat netotetaan.

³⁾ Osuus joukkovelkakirjalainasta, johon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Korko- ja valuuttajohdannaisien netto käypä arvo on 273 miljoonaa euroa, varat 493 miljoonaa euroa ja velat 220 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen Credit Support Annex sopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Syyskuun lopussa 2014 Fortum oli saanut 182 miljoonaa euroa näistä Credit Support Annex sopimuksista. Saatua rahaa on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Lisätietoja näihin vakuuksiin liittyvistä korollisista veloista on liitetiedossa 14 Korolliset velat sekä liitetiedossa 17 Pantatut varat.

6. Yrityshankinnat ja -myynnit sekä myytävänä olevat omaisuuserät

Yrityshankinnat

Heinäkuussa Fortum ilmoitti sopineensa E.ON Ruhrgas International GmbH:n kanssa ostavansa 33,66 prosentin osuuden virolaisesta maakaasun vienti-, myynti- ja jakeluyhtiöstä AS Eesti Gaasista sekä vastaavan osuuden kaasujakeluyhtiö AS Võrguteenus Valduksesta. Katso lisätietoja liitetiedosta 12.

Vuoden 2013 aikana ei ollut olennaisia yrityshankintoja.

Yritysmyyynnit

Yritysmyyynnit vuoden 2014 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä

Huhtikuussa 2014 Fortum sopi myyvänsä Norjan sähkösiirtoliiketoimintansa Oslon pörssissä noteeratulle energiayhtiö Hafslundille ja Norjan lämpöliiketoimintansa iCON Infrastructure Partners II, L.P. -rahastolle. Samassa yhteydessä Fortum sopi myös myyvänsä osuutensa Fredrikstad Energi AS:ssä (49 %) ja Fredrikstad Energi Nett AS:ssä (35 %) Hafslundille. Kaupat saatettiin päätökseen toisen neljänneksen aikana sen jälkeen kun tarvittavat viranomaishyväksynät oli saatu ja tavanomaiset yrityskaupan ehdot oli täytetty.

Yritysmyyntien velaton kauppahinta oli yhteensä noin 340 miljoonaa euroa. Myynneistä kirjattiin 16 miljoonan euron myyntivoitto Distribution -segmentin vuoden 2014 toisen neljänneksen tulokseen ja 52 miljoonan euron myyntivoitto Heat and Electricity Sales and Solutions -segmentin vuoden 2014 toisen neljänneksen tulokseen. Myyntivoitot vastaavat noin 0,08 euroa osaketta kohden.

Tammikuussa 2014 Fortum sopi Kalajoella sijaitsevan Tohkojan tuulivoimahankkeensa myynnistä wpd europe GmbH:lle. Kauppa saatettiin päätökseen vuoden 2014 toisen neljänneksen aikana. Kaupalla oli Fortumille vähäinen positiivinen vaikutus Power and Technology-segmentin tulokseen.

Tammikuussa 2014 Fortum myi 30 prosentin osuutensa ruotsalaisessa energiayhtiö Karlshamns Kraft AB:ssä yhtiön pääomistajalle E.ONille. Kaupalla on vähäinen vaikutus Power and Technology-segmentin ensimmäisen vuosineljänneksen tulokseen.

Joulukuussa 2013 Fortum ilmoitti sopineensa Suomen sähkösiirtoliiketoiminnan myynnistä Suomi Power Networks Oy:lle, jonka omistaa suomalaisten ja kansainvälisten sijoittajien ryhmä.

Velaton kauppahinta on 2,55 miljardia euroa. Fortum kirjasi 1,85 miljardin euron myyntivoiton eli 2,08 euroa osaketta kohden. Myyntivoitto kirjattiin Fortumin Distribution-segmentin vuoden ensimmäisen neljänneksen tulokseen.

Yritysmyyynnit vuoden 2013 aikana

Vuoden 2013 aikana Fortum myi pienvesivoimalaitoksia Ruotsissa. Myynnistä kirjattiin vähäinen myyntivoitto Power and Technology-segmentin tulokseen.

Kesäkuussa 2013 Fortum myi 47,9 %:n osuutensa ruotsalaisesta Härjeåns Kraft AB:stä suomalaiselle energiayhtiölle Oy Herrfors Ab:lle, joka on Katternö -konsernin tytäryhtiö. Kauppahinta oli 445 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 51 miljoonaa euroa). Kauppa saatiin päätökseen heinäkuussa ja 17 miljoonan euron myyntivoitto kirjattiin Distribution-segmentin kolmannen neljänneksen tulokseen.

Heinäkuussa 2013 Fortum saattoi päätökseen 33 %:n osuutensa myynnin norjalaisesta Infatek ASA:sta Tritonin hallitsemalle rahastolle. Kauppahinta oli 295 miljoonaa Norjan kruunua (noin 38 miljoonaa euroa) ja kaupasta syntynyt myyntivoitto 11 miljoonaa euroa kirjattiin Power and Technology-segmentin kolmannen neljänneksen tulokseen.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä saatiin päätökseen useita yritysmyyntejä, joilla oli vähäinen vaikutus Fortumin Heat, Electricity Sales and Solutions-segmentin tulokseen. Marraskuussa 2013 Fortum myi 50 % omistusosuutensa Riihimäen Kaukolämpö Oy:ssä Riihimäen kaupungille (40 %) ja Riihimäen Kaukolämpö Oy:lle (10 %).

Joulukuussa 2013 Fortum myi Eurassa sijaitsevan Kauttuan sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa suomalaiselle energiayhtiö Adven Oy:lle. Joulukuussa 2013 Fortum myi myös sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksensa ja maakaasu- ja kaukolämpöverkkonsa Nokiassa Leppäkosken Sähkö -konsernille. Samoin Fortumin Uimaharjun sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitos siirtyi Stora Ensolle 31.12.2013 vuonna 1990 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Osakemyynnit (brutto)

milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Myyneistä rahana saadut suorituset	0	3	2 684	18	22	2 688
Korolliset velat myydyissä tytäryrityksissä	0	0	135	22	22	135
Myynteihin liittyvien saamisten muutos	0	0	0	-2	-2	0
Myydyt tytäryritysosakkeet (brutto)	0	3	2 819	39	42	2 822
Myydyt osakkuusyrittösakkeet (brutto)	0	90	1	90	100	11
Myydyt myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	1	0	0	1
Yhteensä	1	92	2 821	129	142	2 834

Myytävänä olevat omaisuuserät kauden lopussa

Syyskuun 2014 lopussa taseessa ei ollut myytävänä olevia omaisuuseriä. Suomen sähkösiirtoliiketoimintaan liittyvät omaisuuserät ja niihin liittyvät velat on luokiteltu taseessa 31.12.2013 myytävänä oleviksi omaisuuseriksi. Myynti saatettiin päätökseen maaliskuussa 2014.

Vaikutus Distribution-segmentin tietoihin

Myyntien sähkösiirtoliiketoimintojen luvut sisältyvät segmenttietoihin siihen saakka kun liiketoiminnan myynnit saatettiin päätökseen. Maakohtaisia tietoja on esitetty osavuositiedon yhteydessä julkistettavassa Quarterly information -dokumentissa.

7. Valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi on laskettu kunkin kuukauden lopun Euroopan keskuspankin kurssien ja edellisen vuoden viimeisen päivän kurssien keskiarvona. Keskeisimmät Fortum-konsernissa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi							
	1-9/2013	1-6/2014	1-3/2014	1-12/2013	1-9/2013	1-6/2013	1-3/2013
Ruotsi (SEK)	9,0380	8,9774	8,8777	8,6624	8,6040	8,5599	8,5043
Norja (NOK)	8,2893	8,3174	8,3510	7,8266	7,6958	7,5555	7,4456
Puola (PLN)	4,1807	4,1776	4,1857	4,2027	4,2097	4,1954	4,1501
Venäjä (RUB)	48,0976	47,8497	47,9490	42,4441	41,7516	40,8468	40,2378

Kauden lopun valuuttakurssi							
	30.9.2013	30.6.2014	31.3.2014	31.12.2013	30.9.2013	30.6.2013	31.3.2013
Ruotsi (SEK)	9,1465	9,1762	8,9483	8,8591	8,6575	8,7773	8,3553
Norja (NOK)	8,1190	8,4035	8,2550	8,3630	8,1140	7,8845	7,5120
Puola (PLN)	4,1776	4,1568	4,1719	4,1543	4,2288	4,3376	4,1804
Venäjä (RUB)	49,7653	46,3779	48,7800	45,3246	43,8240	42,8450	39,7617

8. Tuloverot

Tuloverokanta vuoden 2014 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä oli 4,9% (I-III/2013: 17,4%). Verokantaan vaikutti pääosin verovapaa myyntivoitto Suomessa. Tuloslaskelman verokantaan vaikuttaa myös aina se, että osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta lasketaan verojen jälkeen. Vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen veroprosentti, lukuunottamatta osuutta osakkuusyritysten voitoista ja verovapaita myyntivoittoja oli 19,4 % (I-III/2013: 20,7%).

Suomen yhteisöverokanta laski 24.5 %:sta 20%:iin 1.1.2014 alkaen. Verokannan muutoksesta johtuva positiivinen kertaluonteinen vaikutus vuoden 2013 veroihin oli noin 79 miljoonaa euroa.

9. Osakekohtainen osinko

Yhtiökokous 8.4.2014 päätti jakaa osinkoa tilikaudelta 2013 1,10 euroa osakkeelta, yhteensä 977 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 22.4.2014.

Yhtiökokous päätti 9.4.2013 jakaa osinkoa tilikaudelta 2012 1,00 euroa osakkeelta, yhteensä 888 miljoonaa euroa. Osinko maksettiin 19.4.2013.

10. Aineettomien hyödykkeiden muutos

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Kirjanpitoarvo kauden alussa	384	427	427
Käyttöomaisuusinvestoinnit	18	29	46
Päästöoikeuksien muutokset	-14	-8	7
Vähennykset	-1	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-18	-17	-26
Myynnit	-18	0	-3
Uudelleenryhmittelyt	18	2	2
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin ¹⁾	0	0	-35
Muuntoerot ja muut muutokset	-23	-26	-34
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	346	408	384
Kirjanpitoarvoon sisältyvä liikearvo kauden lopussa	247	285	275
Muuntoerokirjausten vaikutus liikearvon määrään	-24	-24	-34

11. Aineellisten hyödykkeiden muutos

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Kirjanpitoarvo kauden alussa	12 849	14 235	14 235
Tytäryhtiöhankinnat	0	9	10
Käyttöomaisuusinvestoinnit	503	648	959
Ydinvoiman käytöstäpoistamiskulut	-2	46	45
Vähennykset	-6	-3	-47
Poistot ja arvonalentumiset	-389	-443	-594
Myynnit	-206	-27	-27
Uudelleenryhmittelyt	-18	-2	-2
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin ¹⁾	0	0	-1 081
Muuntoerot ja muut muutokset	-498	-367	-649
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	12 233	14 095	12 849

¹⁾ Suomen sähkösiirtoliiketoiminnan omaisuuserät on luokiteltu taseessa 31.12.2013 myytävissä oleviin omaisuuseriin.

12. Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Kirjanpitoarvo kauden alussa	2 341	2 373	2 373
Osakkuusyritysten hankinnat	58	0	0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	111	115	178
Saadut osingot	-57	-71	-73
Osakkuusyritysten muut laajan tuloksen erät	-4	46	55
Muuntoerot ja muut muutokset	-59	-90	-128
Myynnit	-71	-62	-65
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	0	0	0
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 318	2 311	2 341

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Fortumin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä oli 1 miljoonaa euroa (III/2013: 3), josta Hafslundin osuus oli 3 miljoonaa euroa (III/2013: 6), TGC-1:n osuus 5 miljoonaa euroa (III/2013: 6) ja Fortum Värmen osuus -5 miljoonaa (III/2013: -2).

Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti Hafslundin ja TGC-1:n tulos sisältyy Fortumin lukuihin edellisen neljänneksen julkaistujen lukujen perusteella, sillä tavallisesti viimeisin osavuositiedon ei ole vielä saatavilla. Hafslund julkaisi vuoden 2014 kolmannen vuosineljänneksen osavuositiedon 22.10.2014. Hafslundin kolmannen vuosineljänneksen tulosvaikutusta ei ole huomioitu Fortumin kolmannen vuosineljänneksen tuloksessa.

Fortumin kumulatiivinen osuus osakkuusyritysten tuloksesta vuoden 2014 kolmelta ensimmäiseltä neljännekseltä oli 111 miljoonaa euroa (I-III/2013: 115), josta Värmen osuus oli 42 miljoonaa euroa (I-III/2013: 49), Hafslundin osuus 34 miljoonaa euroa (I-III/2013: 22), TGC-1:n osuus 36 miljoonaa euroa (I-III/2013: 47) ja Gasum 10 miljoonaa euroa (I-III/2013: 7).

Fortumin osuus osakkuusyritysten tuloksesta vuonna 2013 oli 178 miljoonaa euroa, josta Värmen osuus oli 73 miljoonaa euroa, Hafslundin osuus 31 miljoonaa euroa, TGC-1:n osuus 46 miljoonaa euroa ja Gasumin osuus 8 miljoonaa euroa.

Hankinnat ja myynnit

Vuoden 2014 aikana Fortum on hankkinut lisää osakkeita osakkuusyhtiöstään Territorial Generating Company 1. Hankinnan jälkeen Fortumin omistusosuus TGC-1:stä on 29.45%.

Heinäkuussa Fortum ilmoitti sopineensa E.ON Ruhrgas International GmbH:n kanssa ostavansa 33,66 prosentin osuuden virolaisesta maakaasun vieni-, myynti- ja jakelu-yhtiöstä AS Eesti Gaasista sekä vastaavan osuuden kaasujakelu-yhtiöstä AS Võrguteenus Valduksesta. Hankitut osakkeet kasvattavat Fortumin omistusosuutta molemmissa yhtiöissä noin 51 prosenttiin. Fortum saattoi kaupan päätökseen vuoden 2014 kolmannella neljänneksellä. Fortum jatkaa virolaisen kaasuliiketoiminnan omistusosuutensa raportointia pääomaosuusmenettelyn mukaisesti.

Vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen aikana Power and Technology -segmentti myi Fortumin 30%:n osuuden Karlshamn Kraft AB:stä (katso liite 6).

Saadut osingot

Vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum oli saanut osakkuusyhtiöiltään osinkoa 57 miljoonaa euroa (I-III/2013: 71), josta Värmeltä saadut osingot olivat 22 miljoonaa euroa (I-III/2013: 23) ja Hafslundilta saadut osingot 20 miljoonaa euroa (I-III/2013: 22).

13. Korolliset saamiset

milj. euroa	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
	30.9.2014	30.9.2014	31.12.2013	31.12.2013
Pitkäaikaiset lainasaamiset	2 101	2 225	2 600	2 702
Rahoitusleasingsaamiset	0	0	2	4
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä ¹⁾	2 101	2 225	2 602	2 706
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	0	0	1	1
Yhteensä	2 101	2 225	2 603	2 707

¹⁾ Tasearvo sisältää pitkäaikaisen saatavan lyhytaikaisen osuuden 5 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 5).

Pitkäaikaisiin lainasaamisiin sisältyy saamia osakkuusyrityksiltä ja yhteisyrityksiltä yhteensä 2 095 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 2 587). Näihin saamisiin sisältyy 1 308 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 1 312) ruotsalaisilta ydinvoima-osakkuusyrityksiltä OKG AB:lta ja Forsmark Kraftgrupp AB:lta, joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakaslainoilla osakkaiden omistusosuuksien suhteessa. Pitkäaikaisiin lainasaamisiin sisältyy myös saamia Fortum Värmeltä 639 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 1 135) ja Teollisuuden Voima Oyj:ltä 85 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 85).

TVO:n rakentamaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa rahoitetaan ulkoisilla lainoilla, osakeanneilla ja osakaslainoilla TVO:n osakkeenomistajien välisten osakassopimusten perusteella. Syyskuun 2014 lopussa Fortum oli myöntänyt 70 miljoonaa euroa osakaslainaa koskien Olkiluoto 3 -ydinvoimalan rakentamista, jolle Fortum on tämän lisäksi sitoutunut antamaan korkeintaan 125 miljoonaa euroa lisärahoitusta. TVO:lle on myös myönnetty osakaslainaa EUR 15 miljoonaa euroa rahoittamaan Olkiluoto 4:n suunnittelua. Tälle Fortum on sitoutunut antamaan 57 miljoonaa euroa lisärahoitusta.

14. Korollinen vieras pääoma ja rahat ja pankkisaamiset

Korolliset velat	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
milj. euroa	30.9.2014	30.9.2014	31.12.2013	31.12.2013
Joukkovelkakirjalainat	4 773	5 123	5 839	6 232
Lainat rahoituslaitoksilta	764	825	854	912
Muut pitkäaikaiset korolliset velat ¹⁾	1 231	1 301	1 494	1 515
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä ²⁾	6 768	7 249	8 187	8 659
Yritystodistukset	0	0	718	719
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	200	200	154	154
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	200	200	872	873
Yhteensä ³⁾	6 969	7 449	9 059	9 532

¹⁾ Sisältää lainat Valtion ydinjätehuoltorahastolta ja Teollisuuden Voima Oyj:ltä 1 040 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 995), lainat suomalaisilta eläkelaitoksilta 83 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 198) ja muut lainat 108 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 301).

²⁾ Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden.

³⁾ Tasearvot vuoden 2013 lopussa sisältävät 20 miljoonaa euroa korollisia velkoja, jotka on esitetty taseen myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvissä veloissa.

Maaliskuussa Fortum lisäsi takaisinlainaustaan Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja Teollisuuden Voimalta 45 miljoonalla eurolla yhteensä 1 040 miljoonaa euroon. Ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum maksoi takaisin erääntyvän 750 miljoonan joukkovelkakirjalainan.

Toisen neljänneksen aikana Fortum maksoi takaisin kaksi joukkovelkakirjalainaa vasta-arvoltaan 350 miljoonaa euroa (SEK 2 600 miljoonaa ja NOK 500 miljoonaa) ja 95 miljoonaa euroa eläkelainoja.

Kolmannen kvartaalin aikana OAO Fortum maksoi takaisin Venäjän ruplamääräisen 2 miljardin velan (41 miljoonaa euroa). Fortum Värme Holding maksoi ennakkoisesti takaisin 1,67 miljardin ruotsin kruunumääräisen velan (182 miljoonaa euroa) Fortum Oyjille joka maksoi takaisin saman määräisen velan Tukholman kaupungille. Molempien lainojen alkuperäinen eräpäivä oli joulukuussa 2015.

Lyhytaikainen rahoitus oli 200 miljoonaa euroa syyskuun 2014 lopussa (vuoden 2013 lopussa: 872). Korollinen velka pieneni ensimmäisen neljänneksen aikana 197 miljoonaa euroa 7 166 miljoonasta eurosta 6 969 miljoonaa euroon.

Rahat ja pankkisaamiset lisääntyivät 21 miljoonalla eurolla kolmannen neljänneksen aikana 2 157 miljoonasta eurosta 2 178 miljoonaa euroon. OAO Fortumin rahat ja pankkisaamiset olivat kauden lopussa noin 259 (vuoden 2013 lopussa 113) miljoonaa euroa.

15. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Taseeseen sisältyvät erät			
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	763	729	744
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	763	729	744
Lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta			
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinenergialain mukaan	1 059	996	1059
Rahastotavoite	1 039	996	1039
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 039	996	1005

Ydinvoimaan liittyvät varaukset

Ydinenergialain mukaisesti Fortum tekee Työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen Loviisan ydinvoimalaitoksen ydinjätehuoltovastuusta joka kolmas vuosi kesäkuun loppuun mennessä. Vastuun määrä perustuu kolmen vuoden välein päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Uutta teknistä suunnitelmaa vastaava kustannusarvio päivitettiin vuoden 2013 toisella neljänneksellä. Päivityksen mukaan käytetyn ydinpolttoaineen välivarastointiin ja loppusijoittamiseen sekä laitoksen käytöstäpoistoon liittyvien tulevien kustannusten odotetaan nousevan. Työ- ja elinkeinoministeriö päätti vastuun määrän vuoden 2013 lopussa.

Lain mukainen Työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen perustuva vastuu 30.9.2014 oli 1 059 miljoonaa euroa. Taseeseen kirjattu ydinjätehuoltovastuu perustuu tulevaisuuden kustannuksia koskeviin kassavirtaennusteisiin, jotka pohjautuvat samoihin selvityksiin kuin lainmukainen vastuu. Ydinvoimavarauksen tasearvo, joka on laskettu IAS 37:n mukaisesti, on kasvanut 19 miljoonalla eurolla vuoden 2013 lopun arvosta, ja oli 30.9.2014 yhteensä 763 miljoonaa euroa. Suurin syy lainmukaisen vastuun ja taseeseen kirjatun varauksen väliseen eroon on se, että lainmukaista vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen Valtion ydinjätehuoltorahastossa laillisen vastuun määrää päätettäessä vuosittain joulukuussa. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2013 päätökseen ja on yhteensä 1 039 miljoonaa euroa. Fortum maksoi maaliskuussa 2014 34 miljoonan euron ydinjätehuoltomaksun, minkä jälkeen Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta on täysin katettu. Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta. Fortum on anonut lakiperusteista ydinjätehuoltorahaston maksujen jaksottamista kolmen tulevan vuoden ajalle laillisen vastuun kasvun myötä. Työ- ja elinkeinoministeri hyväksyi anomuksen joulukuussa 2013. Rahastossa on IFRS:n näkökulmasta 276 miljoonan euron ylijäämä, koska Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta 30.9.2014 oli 1 039 miljoonaa euroa, kun taas rahasto-osuuden tasearvo vastaavalla hetkellä oli 763 miljoonaa euroa.

Vaikutukset vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä liikevoittoon

Power and Technology-segmentin liikevoittoon vaikuttaa Fortumin laskentaperiaatteiden mukaisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston kirjanpitokäsittelystä syntyvät erät, sillä Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta ylläpidettävänä, kirjataan positiivinen vaikutus liikevoittoon, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan liikevoittoon aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu. Edellä mainittua kirjausta ei sisällytetä Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, katso 'Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät', liitetieto 4. Kirjauksen vaikutus Fortumin vuoden 2014 kolmannen neljänneksen tulokseen oli -2 miljoonaa euroa, kun vastaavasti viime vuoden vastaavana ajankohtana se oli -4 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen vaikutus kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana oli -6 miljoonaa euroa, kun vastaavasti viime vuonna vaikutus oli +27 miljoonaa euroa.

Osakkuusyhtymykset

Fortumilla on vähemmistöosuuksia suomalaisessa ja ruotsalaisissa ydinvoimaa tuottavissa osakkuusyhtymyksissä. Fortum on näiden yritysten osalta käsitellyt osuutensa ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen vaikutuksista laadintaperiaatteidensa mukaisesti.

16. Muut varaukset

milj. euroa	Tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvä varaus			Muut varaukset		
	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Varaukset kauden alussa	103	178	178	14	28	28
Käyttämättömien varausten purku	-5	-10	-48	-3	-1	-10
Varausten lisäys	0	0	0	8	14	9
Käytetyt varaukset	-15	-21	-24	-3	-12	-13
Diskonttauksen purkautuminen	5	10	12	0	0	0
Kurssierot	-9	-13	-16	0	0	0
Varaukset kauden lopussa	80	144	103	16	28	14
Lyhytaikaiset varaukset ¹⁾	80	0	20	3	4	3
Pitkäaikaiset varaukset	0	144	83	13	24	12

¹⁾ Sisältyy tase-erään ostovelat ja muu lyhytaikainen vieras pääoma

Fortumin Venäjällä käynnissä olevaan investointiohjelmaan liittyy tulevaa tuotantokapasiteettia koskevia ehtoja. Ehtojen mukaan Fortumilta voidaan periä sakkomaksuja, mikäli investointiohjelman tuoman uuden tuotantokapasiteetin käyttöönotto merkittävästi lykkääntyy tai investointisopimuksen pääehdot eivät muulta osin täyty. Mahdollisia sakkoja varten tehdyn varauksen määrä arvioidaan uudelleen jokaisena tilinpäätöshetkenä. Uudelleenarviointi kattaa investointiohjelman mukaiset vielä keskeneräiset voimalaitokset ja näiden arvioidussa käyttöönottoajankohdassa sekä riskeissä tapahtuneet muutokset.

Vuoden 2014 kolmannen neljänneksen lopussa tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvä varaus oli 80 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 103). Toisen ja kolmannen neljänneksen aikana varausta purettiin tulokseen 5 miljoonaa euroa liittyen Nyagan 2:n pienentyneisiin sakkoihin. Maksetut sakkomaksut vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat 15 miljoonaa euroa (I-III/2013: 21). Diskonttauksesta johtuva varauksen kasvu vuoden 2014 kolmannen neljänneksen aikana oli 5 miljoonaa euroa (III/2013: 10), mikä on kirjattu muihin rahoituseriin.

17. Pantatut varat

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Omasta puolesta annetut			
Lainat			
Pantit	296	288	301
Kiinteistökiinnitykset	137	137	137
Muut sitoumukset			
Kiinteistökiinnitykset	137	103	103
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut			
Pantit ja kiinteistökiinnitykset	0	3	3

Lainojen vakuudeksi pantatut varat

Valtion ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastosta. Fortumilla on tätä lainaa varten vakuutena Kemijoki Oy:n osakkeita. Pantattuina olevien osakkeiden arvo 30.9.2014 oli 269 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 269).

Pantit -erään kuuluvat myös pankkitalletukset 8 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 12), jotka on annettu Nasdaq OMX Commodities European ja kansainvälisten ICE- ja EEX-pörssien kanssa käytävän sähkökaupan ja hiilidioksidipäästöoikeuksilla käytävän kaupan vakuudeksi.

Virolainen Fortum Tartu (Fortumin omistusosuus 60 %) on antanut kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 96 miljoonaa euroa (vuoden 2013 lopussa: 96) lainan vakuudeksi. Fortumin eläkesäätiön myöntämän lainan vakuudeksi on annettu 41 miljoonan euron (vuoden 2013 lopussa: 41) kiinteistökiinnitykset.

Lisätietoja näihin kiinnityksiin liittyvistä korollisista veloista on liitetiedossa 14 Korollinen vieras pääoma ja rahat ja pankkisaamiset.

Muiden sitoumusten vakuudeksi pantatut varat

Fortum on antanut Valtion ydinjätehuoltorahastolle vakuudeksi suomalaisiin voimalaitoksiin liittyviä kiinteistökiinnityksiä arvoltaan 137 miljoonaa euroa syyskuun 2014 lopussa (vuoden 2013 lopussa: 103). Vakuudet on annettu turvaamaan kattamattomat lainmukaiset vastuut ja mahdolliset odottamattomat tapahtumat liittyen Loviisan ydinvoimalan käytöstäpoistosta ja ydinjätteen loppusijoituksesta aiheutuviin tuleviin kustannuksiin. Kiinnitysten arvo tarkistetaan vuosittain toisen neljänneksen aikana perustuen edellisvuoden vaihteessa päivitettyyn lainmukaiseen vastuuseen ja rahastotavoitteeseen.

18. Vuokrasopimuksiin liittyvät sitoumukset

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Vuoden sisällä erääntyvät	22	23	27
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	32	50	47
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	79	119	108
Yhteensä	133	192	181

19. Investointisitoumukset

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	521	783	524
Aineettomat hyödykkeet	6	6	6
Yhteensä	526	789	530

20. Vastuut

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Omasta puolesta annetut			
Muut vastuut	79	59	77
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annetut			
Takaukset	487	525	514
Muut vastuut	125	125	125
Muiden puolesta annetut			
Takaukset	1	0	3

Vastuut osakkuusyritysten puolesta

Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta annettavat vastuut liittyvät pääasiassa Fortumin ydinvoimaosakkuusyrityksille (Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB ja OKG AB) annettuihin takauksiin. Forsmarks Kraftgrupp AB:lle ja OKG AB:lle annettavien vastuuden määrä oli syyskuun 2014 lopussa 3 696 miljoonaa Ruotsin kruunua (404 miljoonaa euroa) (vuoden 2013 lopussa: 417 miljoonaa euroa). Teollisuuden Voima Oyj:n puolesta annettu takaus rahastolle oli 41 miljoonaa euroa syyskuun 2014 lopussa (vuoden 2013 lopussa: 40).

21. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Tytäryritykset

Ruotsin energiamarkkinaviranomainen (EI), joka säätelee ja valvoo jakeluverkkotariffeja Ruotsissa on julkistanut päätöksen koskien sallittuja tuloarvoja vuosille 2012-2015. EI perustaa päätöksensä siirtymäsääntönsä, jonka mukaan vie 18 vuotta saavuttaa uuden mallin mukainen sallittu tuottoraja. EI:n päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen yli 80 jakeluverkkoyhtiön toimesta, jossa on mukana myös Fortum Distribution AB. Peruste Fortum Distribution AB:n valitukselle on, että uusi laskentamalli ei ole yhteensopiva voimassaolevan lainsäädännön kanssa ja että EI on käyttänyt virheellistä laskentatapaa lasiessaan pääoman keskimääräistä kustannusta (WACC). Joulukuussa 2013 oikeus antoi jakeluyhtiöiden kantaa puoltavan päätöksen kaikkia merkittäviä osa-alueita koskien. EI on valittanut päätöksestä seuraavaan oikeusasteeseen, eli kamarioikeuteen. EI jätti yksityiskohtaisen valituksen päätöksestä helmikuussa 2014 täydentäen perusteita valitukselle maaliskuussa 2014. Fortum on kommentoinut valitusta ja saanut vastauksen. Kaikki osapuolet ovat syyskuun alussa antaneet lopulliset kommenttinsa. Päätöksen odotetaan tulevan vuoden 2014 viimeisen neljänneksen aikana.

Fortum on saanut vuosittain 2011 - 2013 joulukuussa Ruotsissa vuosien 2009 - 2011 tuloverotuksia koskevia jälkiverotuspäätöksiä. Veroviranomaisten käsityksen mukaan Fortumin pitäisi maksaa lisää tuloveroa vuosilta 2009-2011 ruotsalaisten tytäryhtiöiden välillä toteutettuun lainojen uudelleen kohdistamiseen vuosina 2004-2005 sekä vuosilta 2010 ja 2011 TGC 10:n (nykyään OAO Fortum) osakkeiden hankinnan rahoittamiseen liittyen vuonna 2008. Veroviranomaisten vaateet perustuvat vuonna 2009 toteutettuun verolainsäädännön muutokseen. Fortumin näkemyksen mukaan vaatimukset ovat perusteettomia ja Fortum on valittanut veroviranomaisten päätöksistä. Tilinpäätöksiin ei lainopillisten arvioiden jälkeen ole tehty jälkiverotuspäätöksistä verovarauksia. Mikäli veroviranomaisten päätökset jäävät voimaan valitusprosessin jälkeen, vaikutus tilikauden voittoon olisi noin 425 miljoonaa Ruotsin kruunua (46 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2009, 444 miljoonaa Ruotsin kruunua (49 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2010 ja 511 miljoonaa Ruotsin kruunua (56 miljoonaa euroa) koskien vuotta 2011.

Tukholman hallinto-oikeus on tutkinut Fortumin valituksen koskien vuoden 2009 jälkiverotuspäätöstä ja 9. lokakuuta 2013 antamallaan päätöksellään hyväksynyt valituksen menettelyllisin syin ja kumonnut näin veroviranomaisten vuotta 2009 koskevan jälkiverotuspäätöksen. Veroviranomaiset ja Fortum ovat valittaneet päätöksestä. Valitustuomioistuimien hyväksymiä veroviranomaisten valituksen asiassa. Fortum on valittanut päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä odotetaan 2015 aikana.

Fortum on saanut vuosien 2008, 2009 ja 2010 tuloveroja koskevan jälkiverotuspäätöksen Belgiassa. Veroviranomaiset ovat eri mieltä Fortum EIF NV:n verokohtelusta. Fortumin mielestä veroviranomaisten tulkinta ei perustu paikalliseen lainsäädäntöön. Ensimmäisenä valitustuomioistuimena toiminut Antwerpenin hallinto-oikeus hylkäsi kesäkuun 25 päivä 2014 Fortumin valituksen. Tuomioistuimien perusteli päätöstään sillä, että Fortum EIF NV on saanut epänormaalin edun saadessaan osakepääoman korotta käyttöönsä. Fortum on valittanut päätöksestä seuraavaan tuomioistuimeen 30 kesäkuuta 2014. Tuomioistuimen päätös on odotettavissa aikaisintaan joulukuussa 2015. Tilinpäätökseen ei ole tehty varausta jälkiverotuspäätöksen johdosta. Fortumin kanta perustuu asiantuntijoiden antamiin lainopillisiin lausuntoihin. Mikäli veroviranomaisten päätöksestä tehtyä valitusta ei hyväksytä ja jälkiverotuspäätös jää voimaan, vaikutus tilikauden tulokseen olisi vuoden 2008 osalta noin 36 miljoonaa euroa, vuoden 2009 osalta noin 27 miljoonaa euroa ja noin 15 miljoonaa euroa koskien vuotta 2010. Kyseessä olevat jälkiverot on jo maksettu. Mikäli valitus hyväksytään, Fortum tulee saamaan 7%:n koron kyseessä oleville summille.

Fortum on saanut Suomessa vuoden 2007 tuloveroa koskevan jälkiverotuspäätöksen siirtohinnoittelua koskevassa tarkastuksessa joulukuussa 2013. Veroviranomaisten mielestä Fortum Oyj tekee yksityiskohtaiset liiketoimintapäätökset kaikkien konserniyhtiöiden puolesta ja tästä syystä Fortumin belgialaiseen tytäryhtiöön Fortum Project Finance NV:hen tekemää pääomasijoitusta ei pidetä verotuksessa pääomasijoituksena, vaan tytäryhtiön käyttöön annettuina varoina. Veroviranomaisten mielestä Fortum Project Finance NV:n lainasaamisista saama korkotuotto tulisi verottaa Suomessa eikä Belgiassa. Belgian veroviranomaisten näkemyksen mukaan tulo verotetaan Belgiassa. Fortum katsoo Suomen verottajan vaateet perusteettomiksi niin perusteiltaan kuin lain tulkinnan näkökulmasta. Fortum valitti maksuunpanopäätöksestä helmikuussa 2014. Fortum on jättänyt myös erillisen verotarkastusaineiston asianosaisjulkisuutta ja veroviranomaisten tiedonantovelvoitetta koskevan valituksen. Lisäksi Fortum on aloittanut asiassa virallisen välimiesmenettelyn Suomen, Belgian ja Alankomaiden välillä koskien kaikkia tarkastuksen kohteena olevia vuosia. Valitukset perustuvat kansalliseen lainsäädäntöön Suomessa sekä EU:n sääntelemään välimiesmenettelyyn Suomen ja Belgian välillä. Oikaisulautakunta on hyväksynyt Fortum Oyj:n oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan 21.8.2014. Veroviranomaisilla on valitusoikeus asiassa. Mikäli jälkiverotuspäätös olisi jäänyt voimaan, vaikutus tilikauden tulokseen olisi ollut noin 136 miljoonaa euroa.

Lisäksi Fortumilla on meneillään verotarkastuksia mm. Suomessa, Belgiassa ja Venäjällä.

Osakkuusyrietykset

Suomessa Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3), omistamiensa Teollisuuden Voima Oyj - osakkeiden (TVO) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3-laitosyksikön rakennustyöt ovat pääosin valmiit ja pääkomponentit on asennettu paikoilleen. Reaktorilaitoksen suojarakennuksen paine- ja tiiveyskokeet on tehty. Automaation suunnittelu ja luvitus jatkuvat. TVO sai laitostoimittajalta, AREVA-Siemens, syyskuussa 2014 lisätietoja OL3-projektin aikataulusta. Tietojen mukaan laitosyksikön säännöllinen sähköntuotanto alkaa loppuvuodesta 2018.

Joulukuussa 2008 OL3 laitostoimittaja aloitti Kansainvälisen kauppakamarin sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn ja toimitti vaateen koskien OL3:n viivästymistä ja siitä aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2012 TVO jätti asiaa koskevan vastineen ja vastakanteen. Kanteen rahamääräinen arvio TVO:n kustannuksista ja menetyksistä oli noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyi TVO:n varsinainen vaatimus ja elokuuhun 2014 asti ulottuva arvio-osuus.

Laitostoimittaja päivitti vaatimustaan lokakuussa 2013. Päivitetty, vuoden 2011 kesäkuun loppuun ulottuva rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 2,7 miljardia euroa yhdessä aiemman vaatimuksen kanssa. Lokakuussa 2014 TVO päivitti vaatimustaan noin 2,3 miljardiin euroon. Arvio sisältää TVO:n kustannukset ja menetykset vuoden 2018 loppuun saakka, joka on laitostoimittajan syyskuussa 2014 toimittama viimeisin arvio valmistusaikataulusta.

Wälimiesmenettely voi kestää useita vuosia, jona aikana vaateiden määrät voivat vielä muuttua.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi jotkut konserniyhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan ja verotukseen liittyvissä riita-asioissa. Johdon mukaan näillä asioilla ei kuitenkaan ole olennaista vaikutusta konsernin rahoitusasemaan.

22. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2013 tilinpäätöksessä. Vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2013 lopussa oli 50,76 %. Vuoden 2014 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ei ole tapahtunut muutoksia osakemäärässä.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	I-III/2014	I-III/2013	2013
Myynnit	57	70	94
Korot lainasaamisista	46	49	62
Ostot	435	523	652

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	2 095	2 906	2 587
Myyntisaamiset	14	22	28
Muut saamiset	31	42	33
Pitkäaikaiset velat	279	248	248
Ostovelat	5	8	15
Muut velat	2	7	3

23. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa Fortum on sopinut myyvänsä Isossa-Britanniassa sijaitsevan tytäryhtiönsä, Grangemouth CHP Limitedin, pitkäaikaiselle asiakkaalleen INEOS Industries Holdings Limitedille. Grangemouth CHP Limited operoi ja omistaa maakaasua polttoaineena käyttävän sähkön- ja lämmön yhteistuotantolaitoksen, joka sijaitsee Grangemouthissa Skotlannissa. Kokonaiskauppahinta oli noin 54 miljoonaa puntia (noin 70 miljoonaa euroa). Myynnillä on positiivinen vaikutus Fortumin Power and Technology -segmentin taloudelliseen tulokseen. Lopullinen myyntivoitto raportoidaan segmentin vuoden 2014 neljännen neljänneksen tuloksessa.

24. Tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate (EBITDA =Tulos ennen korkoja, veroja sekä poistoja ja arvonalentumisia)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Vertailukelpoinen käyttökate	=	Käyttökate - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät - tuotantokapasiteettia koskeviin ehtoihin liittyvän varauksen purun nettovaikutus
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Kertaluonteiset erät + muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liikevoitto	=	Liikevoitto - kertaluonteiset erät - muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Kertaluonteiset erät	=	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot
Muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Sisältää ne tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat rahoitusinstrumentit, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaisesti suojauslaskentaa sekä IFRIC tulkinnan nro 5 mukaisen vaikutuksen, joka aiheutuu siitä, että taseen saamisiin kirjattu Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ei voi ylittää vastaavaa velkaa.
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	=	Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta
Investoinnit käyttöomaisuuteen	=	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoidut korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassaolevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassaolevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassaolevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	=	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuusyhtiöosakkeisiin ja muihin myytävissä oleviin sijoituksiin. Investoitujen tytäryhtiöosakkeiden hankintahintaan on lisätty hankittavan yhtiön nettovelka.
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto + osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta (IAS 39 oikaistu sekä pois lukien merkittävimmät myyntivoitot ja -tappiot)}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - varaukset
Sidottu pääoma	=	Korottomat varat + Valtion ydinjätehuoltorahastoon liittyvät korolliset varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eriä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät suojauslaskennan soveltamisedellytykset täyttävien johdannaissopimusten käypien arvojen muutoksista)

24. Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma oikaistuna niillä korottomilla varoilla ja veloilla, jotka aiheutuvat niistä tulevaisuuden kassavirtaa suojaavista johdannaissojista, joihin ei voida soveltaa IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahat ja pankkisaamiset
Velkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma sisältäen määräysvallattomat omistajat}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
Nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset}}$
Vertailukelpoinen nettovelka/käyttökate	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Vertailukelpoinen käyttökate}}$
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$
Korkokate sisältäen aktivoitut vieraan pääoman menot	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut - aktivoitut vieraan pääoman menot}}$
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana}}$
Oma pääoma/osake, euroa	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
Edelliset 12 kk	=	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus						Edelliset
TWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Pohjoismaat	79	80	275	284	386	377
Venäjä	226	225	739	743	1 026	1 022
Tjumen	22	21	68	67	87	88
Tseljabinsk	8	8	26	26	36	36
Venäjän Uralin alue	59	59	189	189	257	257

Keskimääräiset hinnat						Edelliset
	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	31,8	35,8	29,2	38,8	38,1	30,9
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	37,8	42,7	35,9	41,6	41,2	36,9
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	33,6	40,0	31,7	40,1	39,4	33,2
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	33,6	39,7	31,6	39,9	39,2	32,9
Sähkön spot-hinta Venäjän, Euroopan ja Uralin alueilla, RUB/MWh ¹⁾	1 233	1 255	1 180	1 092	1 104	1 166
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	276	251	294	258	276	302
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	31,5	38,8	32,1	37,9	37,8	33,4
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	3 362	3 327	3 362	3 029	3 131	3 378
Keskimääräinen kapasiteettihinta vanhalle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	150	149	162	158	163	166
Keskimääräinen kapasiteettihinta uudelle kapasiteetille, tRUB/MW/kk ²⁾	499	507	535	550	576	557
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ¹⁾	1 164	1 136	1 105	1 013	1 021	1 090
CO ₂ , (ETS EUA), euroa/tonni CO ₂	6	5	6	4	5	6
Hiili (ICE Rotterdam), USD/tonni	75	76	76	81	82	78
Öljy (Brent Crude), USD/bbl	103	110	107	109	109	108

¹⁾ Ilman kapasiteettitariffia.

²⁾ Kapasiteettihinnat maksettu ainoastaan kunakin ajankohtana saatavilla olevalle kapasiteetille.

Vesivarastot			
TWh	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013
Pohjoismaiset vesivarastot	91	91	82
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	101	101	83

Vienti / tuonti						Edelliset
TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-2	0	-10	-2	-3	-11
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	1	1	2	4	5	3
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-1	1	-8	2	2	-8

Venäjän sähköreformi						Edelliset
%	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Osuus OAO Fortumin sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	79	77	80	80	81	81

Saavutetut sähkön myyntihinnat						Edelliset
EUR/MWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	12kk
Sähkön tukkumyyntihinta Pohjoismaissa	44,2	47,4	41,1	45,8	46,4	42,7
OAO Fortumin saavuttama sähköhinta	31,5	33,8	31,5	31,6	32,1	31,9

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähkötuotanto						
TWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Fortumin sähkötuotanto EU-maissa ja Norjassa	10,7	10,1	36,7	36,2	47,4	47,9
Fortumin sähkötuotanto Venäjällä	5,0	4,2	16,2	14,5	20,0	21,7
Yhteensä	15,6	14,3	52,9	50,7	67,4	69,6

Lämmöntuotanto						
TWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Lämmöntuotanto EU-maissa ja Norjassa	1,2	1,5	6,0	7,3	10,4	9,1
Lämmöntuotanto Venäjällä	2,8	2,5	17,2	16,2	24,2	25,2
Yhteensä	4,0	4,0	23,2	23,5	34,6	34,3

Sähkötuotantokapasiteetti segmenteittäin				
MW	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013	
Power	9 177	9 725	9 475	
Heat, Electricity Sales and Solutions	793	919	793	
Russia	4 292	3 825	4 250	
Yhteensä	14 262	14 469	14 518	

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin				
MW	30.9.2014	30.9.2013	31.12.2013	
Power	250	250	250	
Heat, Electricity Sales and Solutions	3 962	4 724	4 317	
Russia	13 466	13 466	13 466	
Yhteensä	17 678	18 440	18 033	

Sähkötuotanto lähteittäin Pohjoismaissa						
TWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Vesivoima	4,1	3,9	16,3	14,2	18,1	20,2
Ydinvoima	5,4	5,1	17,0	17,7	23,7	23,0
Lämpövoima	0,7	0,6	1,4	2,7	3,4	2,1
Yhteensä	10,2	9,6	34,7	34,6	45,2	45,3

Sähkötuotanto lähteittäin Pohjoismaissa						
%	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Vesivoima	40	41	47	41	40	46
Ydinvoima	53	53	49	51	52	50
Lämpövoima	7	6	4	8	8	4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkönmyynti						
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti EU-maissa ja Norjassa	534	530	1 658	1 873	2 462	2 247
Sähkönmyynti Venäjällä	175	180	576	608	822	790
Yhteensä	709	710	2 234	2 481	3 284	3 037

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Lämmönmyynti						
milj. euroa	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Lämmönmyynti EU-maissa ja Norjassa	62	73	331	383	538	486
Lämmönmyynti Venäjällä	32	28	194	192	290	292
Yhteensä	94	101	524	575	828	777

Sähkönmyynti alueittain						
TWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Suomi	4,9	4,9	16,0	18,0	23,4	21,4
Ruotsi	5,9	5,2	20,0	18,2	23,3	25,1
Venäjä	5,8	5,4	18,7	19,2	25,6	25,1
Muut maat	0,7	0,7	2,8	3,0	4,3	4,1
Yhteensä	17,3	16,2	57,5	58,4	76,6	75,7

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasona.

Lämmönmyynti alueittain						
TWh	III/2014	III/2013	I-III/2014	I-III/2013	2013	Edelliset 12kk
Venäjä	2,8	2,5	17,0	16,3	24,1	24,8
Suomi	0,3	0,8	2,2	3,9	5,5	3,8
Puola	0,2	0,3	2,2	2,8	4,1	3,5
Muut maat ¹⁾	0,6	0,5	2,3	2,3	3,1	3,1
Yhteensä	3,9	4,1	23,7	25,3	36,8	35,2

¹⁾ Sisältää Iso-Britannian, joka raportoidaan Power and Technology-segmentin muu myynti -rivillä.